



ВГО «АСОЦІАЦІЯ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ УКРАЇНИ»

МЕТОДИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДО ВЕБІНАРУ ЗА ТЕМОЮ:

«ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ В ПЕРІОД ДП ВОЄННОГО СТАНУ»

ЛЕКТОРИ:

ПРЕДСТАВНИКИ ДПС УКРАЇНИ ТА ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Київ

2023

ЗМІСТ

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	6
За якою ставкою ПДВ оподатковуються операції з постачання послуг із тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування?	6
Чи є об'єктом оподаткування ПДВ сума витрат, понесена орендарем у зв'язку з поліпшенням об'єкта оренди, при його поверненні орендодавцю?	6
Коли у продавця виникають податкові зобов'язання з ПДВ при продажу нерухомого майна, якщо дата переходу права власності на таку нерухомість та дата оплати за неї різні?	7
Чи звільняється від оподаткування ПДВ операції з постачання, підготовки, виготовлення, розповсюдження аудіо книг?	7
Які особливості заповнення з 01.01.2023 графі 3.1 податкової накладної (4.1 розрахунку коригування до податкової накладної) у зв'язку із затвердженням Законом України «Про митний тариф України» кодів товарів згідно з УКТ ЗЕД версії 2022 року?	8
У якому звітному періоді покупець може скласти розрахунок коригування до зведеної податкової накладної, складеної відповідно до вимог п. 198.5 ст. 198 або п. 199.1 ст. 199 Податкового кодексу України, у разі, якщо до податкової накладної, що була складена постачальником на покупця за операцією з постачання товарів/послуг та включена таким покупцем до податкової накладної, складеної відповідно до п. 198.5 ст. 198 або п. 199.1 ст. 199 ПКУ, постачальником складено розрахунок коригування на зменшення суми компенсації, реєстрацію якого в ЄРПН було зупинено?	9
РЕЄСТРАЦІЯ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ	10
Змінено Порядок зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних	11
Чи застосовується до платників податків відповідальність за порушення граничних термінів реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування до податкових накладних в ЄРПН, у зв'язку з технічними проблемами на сервері ДПС?	12
Дії платника податків, у разі коли протягом п'яти робочих днів після отримання таблиці даних платника податків йому не надходить рішення про її врахування або неврахування.	13
Нюанси заповнення податкової накладної при постачанні після 1 січня 2023 року товару, виготовлення якого відбулося у 2022 році	14
Чи можна надати інформацію щодо видів діяльності, які не зазначені у попередньо поданій таблиці даних платника?	15
Як виправити помилку в ІПН покупця у податковій накладній?	15
РИЗИКОВІСТЬ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ	16
За якими критеріями ДПС визнають операції платника ПДВ ризиковими?	17
В який термін ДПС приймає рішення про виключення платника ПДВ з ризикових?	18
ПОДАТОК НА ПРИБУТОК	19
Чи може платник у звітному періоді зменшити суму податку на прибуток, якщо довідка підтверджує сплату податку за межами України у попередньому році?	19
Чи може засновник виконувати функції керівника юридичної особи в частині складання та підпису податкової звітності?	21
Які платники податків мають подавати фінансову звітність до органів ДПС	21
Особливості оподаткування прибутку підприємства – інвестора	23

За який звітний період вперше звітують резиденти Дія Сіті – платники податку на особливих умовах та за якою формою такими платниками подається Податкова декларація з податку на прибуток підприємств?	24
За який звітний період вперше подається Звіт про контрольовані іноземні компанії разом з Податковою декларацією з податку на прибуток підприємств?	25
В яких випадках юридичною особою платником податку на прибуток не визначається мінімальне податкове зобов'язання?	25
ПОДАТОК НА НЕРУХОМЕ МАЙНО	28
До якого контролюючого органу подається податкова декларація з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, якщо об'єкти нерухомості, розташовані в різних районах міста з районним поділом, які обслуговуються різними контролюючими органами, але входять до складу однієї територіальної громади міста і податок сплачується на єдиний рахунок такої територіальної громади?	28
У яких випадках та яким чином заповнюється поле «Реєстраційний номер декларації в контролюючому органі, яка уточнюється» податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, в тому числі якщо до Декларації, показники якої уточнюються, вже подавалась(ись) уточнююча(і) декларація(і)?	29
Як можна виправити самостійно виявлені помилки, допущені в попередніх звітних періодах у складі податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з типом «звітна» («звітна нова»)?	29
За який період вперше подається податкова декларація з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за формою у редакції наказу Мінфіну від 10.11.2022 № 371?	31
Яким чином СГ може виправити помилку в декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, після граничного терміну її подання, якщо невірно (помилково) вказано код типу об'єкта нерухомості (загальну площу, ставку податку або суму пільги тощо), що призвело до збільшення/зменшення суми податкового зобов'язання?	32
ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	33
В яких випадках не підлягає оподаткуванню ПДФО та включенню до річної декларації про майновий стан і доходи дохід фізичної особи від продажу інвестиційного активу?	34
За якою ставкою ПДФО оподатковується дохід, отриманий ФО – резидентом від продажу неподільного об'єкта незавершеного будівництва/майбутнього об'єкта нерухомості, подільного об'єкта незавершеного будівництва, а також від відступлення прав за договором купівлі-продажу неподільного об'єкта незавершеного будівництва/майбутнього об'єкта нерухомості, щодо якого сплачено частково ціну та зареєстровано обтяження речових прав на користь покупця, за умови, що таке майно отримано у спадщину?	35
В яких випадках не підлягає оподаткуванню ПДФО та включенню до річної декларації про майновий стан і доходи дохід фізичної особи від продажу інвестиційного активу?	35
На яку ПСП має право платник ПДФО, який утримує двох і більше дітей віком до 18 років?	36
Чи підлягає оподаткуванню ПДФО участь у семінарі (конференції, навчанні) найманого працівника, якщо семінар (конференція, навчання) проводиться за профілем діяльності ЮО, у тому числі за кордоном?	37
Чи оподатковується ПДФО сума одноразової грошової допомоги, яка надається членам сімей військовослужбовців, які загинули (безвісно пропали) або померли під час захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України?	37

ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК	37
Який термін подання фізичною особою додатка ЄСВ 2 «Розрахунок сум добровільних внесків, передбачених договором про добровільну участь, які підлягають сплаті» у складі Податкової декларації про майновий стан і доходи та чи застосовується відповідальність за неподання Додатка ЄСВ 2?	38
Чи подають Додаток ЄСВ 1 у складі Податкової декларації про майновий стан і доходи ФОП на загальній системі оподаткування, особи, які провадять незалежну професійну діяльність та члени фермерського господарства, які мають статус пенсіонера або особи з інвалідністю та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу?	39
Яким чином заповнюється додаток ЄСВ 2 «Розрахунок сум добровільних внесків, передбачених договором про добровільну участь, які підлягають сплаті» у складі податкової декларації про майновий стан і доходи?	40
Чи подають ФОП на загальній системі оподаткування, особи, які провадять незалежну професійну діяльність, та члени фермерського господарства (крім тих, які припиняють підприємницьку діяльність) Додаток ЄСВ 1 з нульовими показниками у складі Податкової декларації про майновий стан і доходи, якщо протягом звітного року дохід від підприємницької діяльності не отримувався, проте є обов'язок із подання Декларації з інших підстав?	43
За якими ідентифікаторами форм в електронному вигляді подається Податкова декларація про майновий стан і доходи та додатки ЄСВ 1, ЄСВ 2, ЄСВ 3 з типом «Звітна» («Звітна нова») як «Довідкова»?	44
РЕЄСТРАТОРИ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ	45
Де можна отримати інформацію про «Реєстраційний номер екземпляра РРО»?	45
Перевезення пасажирів з використанням талонів: що з РРО?	45
ЗЕМЕЛЬНИЙ ПОДАТОК	46
Визначення мінімального податкового зобов'язання для фізичних осіб	46
Щодо індексації нормативної грошової оцінки земель при декларуванні плати за землю на 2023 рік	48
Для визначення податкового зобов'язання з плати за землю застосовується коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки за 2022 рік	48
РЕНТНА ПЛАТА	49
Коли не потрібно сплачувати рентну плату?	49
ЛІЦЕНЗІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	50
Наявність яких ємностей передбачає обов'язковість отримання ліцензії на зберігання пального	50
ІНШЕ	51
За яких умов операції суб'єкта господарювання з використання пального не вважаються операціями з реалізації пального?	51
ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОДАТКОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ	52
Податок на прибуток підприємств	52
Щодо оподаткування в Україні прибутку контрольованої іноземної компанії	52
Щодо питань коригування фінансового результату до оподаткування при наданні безповоротної фінансової допомоги підприємству-резиденту України, який не є пов'язаною особою	59

Щодо коригування фінансового результату до оподаткування на суму збитків, заподіяних державі внаслідок здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, нарахованих органами державної влади.....	62
Щодо коригування фінансового результату до оподаткування при наданні поворотної фінансової допомоги та її прощення.....	64

ВЕБІНАР ЗА ТЕМОЮ: «ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ В ПЕРІОД ДІ ВОЄННОГО СТАНУ»

Дата проведення: 03 ЛЮТОГО 2023 РОКУ

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

За якою ставкою ПДВ оподатковуються операції з постачання послуг із тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування?

Відповідно до абзацу сьомого п.п «в» п. 193.1 ст. 193 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI до операцій з постачання послуг із тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010) встановлюється ставка ПДВ в розмірі 7 відсотків.

Чи є об'єктом оподаткування ПДВ сума витрат, понесена орендарем у зв'язку з поліпшенням об'єкта оренди, при його поверненні орендодавцю?

Згідно з пунктом 185.1 статті 185 ПКУ об'єктом оподаткування є операції платників податку, зокрема, з постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, відповідно до статті 186 ПКУ.

Відповідно до підпункту «в» підпункту 14.1.185 та підпункту «в» підпункту 14.1.191 пункту 14.1 статті 14 ПКУ постачання товарів/послуг включає, зокрема постачання послуг іншій особі на безоплатній основі.

Пунктом 188.1 статті 188 ПКУ визначено, що база оподаткування операцій з постачання товарів/послуг визначається виходячи з їх договірної вартості з урахуванням загальнодержавних податків та зборів (крім акцизного податку, який нараховується відповідно до підпунктів 213.1.9 і 213.1.14 пункту 213.1 статті 213 ПКУ, збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, що справляється з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку, ПДВ та акцизного податку на спирт етиловий, що використовується виробниками – суб'єктами господарювання для виробництва лікарських засобів, у тому числі компонентів крові і вироблених з них препаратів (крім лікарських засобів у вигляді бальзамів та еліксирів).

При цьому база оподаткування операцій з постачання товарів/послуг не може бути нижче ціни придбання таких товарів/послуг, база оподаткування операцій з постачання самостійно виготовлених товарів/послуг не може бути нижче звичайних цін, а база оподаткування операцій з постачання необоротних активів не може бути нижче балансової (залишкової) вартості за даними бухгалтерського обліку, що склалася станом на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів – виходячи із звичайної ціни), за винятком:

- товарів (послуг), ціни на які підлягають державному регулюванню;

- газу, який постачається для потреб населення;
- електричної енергії, ціна на яку склалася на ринку електричної енергії.

Враховуючи викладене, якщо витрати на поліпшення об'єкта оренди проведено за згодою орендодавця та не компенсовано орендарю, то при поверненні об'єкта оренди вартість поліпшення вважається безоплатно наданою послугою та підлягає оподаткуванню ПДВ за основною ставкою, виходячи з ціни придбання товарів/послуг, використаних для такого поліпшення.

Якщо між орендодавцем та орендарем укладено окремі договори про надання орендодавцем орендарю компенсації витрат орендаря на поліпшення об'єкта оренди, то суми коштів, сплачених (відшкодованих, компенсованих) за такими договорами, є окремою операцією з надання послуги з поліпшення основних фондів, розглядаються як окремий об'єкт оподаткування та підлягають оподаткуванню ПДВ за основною ставкою.

Коли у продавця виникають податкові зобов'язання з ПДВ при продажу нерухомого майна, якщо дата переходу права власності на таку нерухомість та дата оплати за неї різні?

Відповідно до пункту 187.1 статті 187 ПКУ датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів/послуг вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

- а) дата зарахування коштів від покупця/замовника на банківський рахунок платника податку як оплата товарів/послуг, що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів/послуг за готівку - дата оприбуткування коштів у касі платника податку, а в разі відсутності такої - дата інкасації готівки у банківській установі, що обслуговує платника податку;
- б) дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів - дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства, а для послуг - дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку.

Враховуючи зазначене, у продавця при продажу нерухомого майна податкові зобов'язання з ПДВ виникають на дату події, що сталася раніше, а саме, або на дату зарахування коштів від покупця, або на дату складення документа, що засвідчує факт переходу права власності на таку нерухомість.

Чи звільняється від оподаткування ПДВ операції з постачання, підготовки, виготовлення, розповсюдження аудіо книг?

Відповідно до п.п. 197.1.25 прим. 1 п. 197.1 ст. 197 Податкового кодексу України № 2755-VI звільняються від оподаткування операції з постачання, підготовки, виготовлення, розповсюдження аудіокниг, озвучених українською мовою, крім видань еротичного характеру.

Норми п.п. 197.1.25 прим. 1 п. 197.1 ст. 197 ПКУ поширюються також на електронні послуги із постачання електронних примірників (електронно-цифрової інформації) та/або надання доступу до аудіокниг, озвучених українською мовою, крім видань еротичного характеру.

Які особливості заповнення з 01.01.2023 графи 3.1 податкової накладної (4.1 розрахунку коригування до податкової накладної) у зв'язку із затвердженням Законом України «Про митний тариф України» кодів товарів згідно з УКТ ЗЕД версії 2022 року?

З 01.01.2023 починають застосовуватися коди товарів згідно з УКТ ЗЕД (версії 2022 року), затверджені Законом України від 19 жовтня 2022 року № 2697-IX «Про Митний тариф України».

Оскільки окремі позиції кодів товарів згідно з УКТ ЗЕД (версії 2022 року) зазнали змін у порівнянні з кодами товарів згідно з УКТ ЗЕД (версії 2017 року), чинними до 31.12.2022 (включно), наказом Державної митної служби України від 23.11.2022 № 513, який набуває чинності з 01.01.2023, затверджено Перехідні таблиці від УКТ ЗЕД версії 2017 року до УКТ ЗЕД версії 2022 року.

Починаючи з 01.01.2023, при здійсненні операцій з постачання товарів на митній території України, графа 3.1 (код товару згідно з УКТ ЗЕД) розділу Б податкової накладної має заповнюватися з урахуванням таких особливостей:

- у разі здійснення операції з постачання товару, придбаного на митній території України або ввезеного на митну територію України до 31.12.2022 (включно), у графі 3.1 (код товару згідно з УКТ ЗЕД) розділу Б податкової накладної зазначається код відповідного товару згідно з УКТ ЗЕД (версії 2017 року), що був вказаний у митній декларації, оформленій при його ввезенні на митну територію України або у податковій накладній, отриманій від постачальника при придбанні такого товару;

- у разі здійснення операції з постачання товару, придбаного на митній території України або ввезеного на митну територію України, починаючи з 01.01.2023, у графі 3.1 (код товару згідно з УКТ ЗЕД) розділу Б податкової накладної зазначається код відповідного товару згідно з УКТ ЗЕД (версії 2022 року), що визначений у митному тарифі України, встановленому Законом № 2697;

- у разі здійснення операції з постачання одночасно товару, придбаного на митній території України або ввезеного на митну територію України як до 31.12.2022 (включно), так і, починаючи з 01.01.2023, а саме з однаковим найменуванням, але з різними кодами товару згідно з УКТ ЗЕД, у розділі Б податкової накладної заповнюються два окремі рядки, зокрема у графі 3.1 (код товару згідно з УКТ ЗЕД) яких зазначається:

- в одному – код відповідного товару згідно з УКТ ЗЕД (версії 2017 року), придбаного на митній території України/ ввезеного на митну територію України до 31.12.2022 (включно);

- в другому – код відповідного товару згідно з УКТ ЗЕД (версії 2022 року), придбаного на митній території України/ввезеного на митну територію

України, починаючи з 01.01.2023.

Якщо, починаючи з 01.01.2023, відбувається зміна кількості або вартості товарів, поставлених до вказаної дати, то у графі 4.1 (код товару згідно з УКТ ЗЕД) розділу Б розрахунку коригування до податкової накладної, що була попередньо складена за операцією з постачання таких товарів, платнику ПДВ (постачальнику) слід зазначити код відповідного товару згідно з УКТ ЗЕД (версії 2017 року), вказаний у податковій накладній, що коригується.

У якому звітному періоді покупець може скласти розрахунок коригування до зведеної податкової накладної, складеної відповідно до вимог п. 198.5 ст. 198 або п. 199.1 ст. 199 Податкового кодексу України, у разі, якщо до податкової накладної, що була складена постачальником на покупку за операцією з постачання товарів/послуг та включена таким покупцем до податкової накладної, складеної відповідно до п. 198.5 ст. 198 або п. 199.1 ст. 199 ПКУ, постачальником складено розрахунок коригування на зменшення суми компенсації, реєстрацію якого в ЄРПН було зупинено?

Пунктом 198.5 ст. 198 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI визначено, що платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до п. 189.1 ст. 189 ПКУ, та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних в терміни, встановлені ПКУ для такої реєстрації, зведену податкову накладну за товарами/послугами, необоротними активами придбаними/виготовленими з податком на додану вартість (для товарів/послуг, необоротних активів, придбаних або виготовлених до 1 липня 2015 року, – у разі якщо під час такого придбання або виготовлення суми податку були включені до складу податкового кредиту), у разі якщо такі товари/послуги, необоротні активи призначаються для їх використання або починають використовуватися, зокрема в неоподатковуваних операціях.

Відповідно до п. 199.1 ст. 199 ПКУ у разі якщо придбані та/або виготовлені товари/послуги, необоротні активи частково використовуються в оподатковуваних операціях, а частково – ні, платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до п. 189.1 ст. 189 ПКУ, та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати зведену податкову накладну в ЄРПН на загальну суму частки сплаченого (нарахованого) податку під час їх придбання або виготовлення, яка відповідає частці використання таких товарів/послуг, необоротних активів в неоподатковуваних операціях.

Пунктом 192.1 ст. 192 ПКУ визначено, якщо після постачання товарів/послуг здійснюється будь-яка зміна суми компенсації їх вартості, включаючи наступний за постачанням перегляд цін, перерахунок у випадках повернення товарів/послуг особі, яка їх надала, або при поверненні постачальником суми попередньої оплати товарів/послуг, суми податкових зобов'язань та податкового кредиту постачальника та отримувача підлягають

відповідному коригуванню на підставі розрахунку коригування до податкової накладної, складеному в порядку, встановленому для податкових накладних, та зареєстрованому в ЄРПН.

Розрахунок коригування до податкової накладної не може бути зареєстрований в ЄРПН пізніше 1095 календарних днів з дати складання податкової накладної, до якої складений такий розрахунок коригування.

Якщо внаслідок такого перерахунку відбувається зменшення суми компенсації на користь платника податку – постачальника, то:

а) постачальник відповідно зменшує суму податкових зобов'язань за результатами податкового періоду, протягом якого був проведений такий перерахунок;

б) отримувач відповідно зменшує суму податкового кредиту за результатами такого податкового періоду в разі, якщо він зареєстрований як платник податку на дату проведення коригування, а також збільшив податковий кредит у зв'язку з отриманням таких товарів/послуг.

Постачальник має право зменшити суму податкових зобов'язань лише після реєстрації в ЄРПН розрахунку коригування до податкової накладної (п.п. 192.1.1 п. 192.1 ст. 192 ПКУ).

Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених документами, що визначені абзацом першим п. 44.1 ст. 44 ПКУ.

Таким чином, якщо виникли підстави, визначені п. 192.1 ст. 192 ПКУ для зменшення податкового кредиту, але реєстрацію відповідного розрахунку коригування, складеного постачальником товарів/послуг, зупинено, то платник податку – покупець повинен у звітному (податковому) періоді, протягом якого був проведений такий перерахунок, самостійно зменшити податковий кредит на підставі бухгалтерської довідки.

Водночас, у податковому періоді, у якому за результатами проведеного перерахунку зменшено (у тому числі на підставі бухгалтерської довідки) суми ПДВ, що були віднесені до податкового кредиту при придбанні з ПДВ товарів/послуг, необоротних активів, які призначалися для використання або часткового використання в неоподатковуваних операціях, платник податку може скласти розрахунок коригування до зведеної податкової накладної, складеної відповідно до п. 198.5 ст. 198 або п. 199.1 ст. 199 ПКУ, та зареєструвати його в ЄРПН у встановлений ПКУ термін.

При цьому, у разі своєчасної реєстрації в ЄРПН такого розрахунку коригування платник податку має право зменшити суму податкових зобов'язань, нарахованих згідно з п. 198.5 ст. 198 або п. 199.1 ст. 199 ПКУ, у податковій декларації з ПДВ того звітного (податкового) періоду, у якому складено розрахунок коригування, а у разі його несвоєчасної реєстрації в ЄРПН – у декларації того звітного (податкового) періоду, у якому такий розрахунок коригування зареєстровано в ЄРПН.

РЕЄСТРАЦІЯ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ

Змінено Порядок зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних

11 січня 2023 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2022 року № 1428 «Про внесення змін до Порядку зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних».

Зміни стосуються, зокрема, такого:

- у день набрання чинності постановою № 1428 підлягають автоматичній реєстрації податкові накладні/розрахунки коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, реєстрацію яких зупинено у період з 14.10.2022 до дати набрання чинності постановою КМУ від 23.12.2022 № 1428, якщо у таких податкових накладних/розрахунках коригування зазначені операції з реалізації товарів/послуг з кодами УКТ ЗЕД/ДКПП, які наявні у врахованій таблиці даних платника податку за наявності суми податку, на яку платник податку має право зареєструвати податкові накладні та/або розрахунки коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних;
- додано нові ознаки безумовної реєстрації, зокрема, обсяг постачання у податковій накладній, що підлягає наданню отримувачу, не перевищує 5 тис. грн; загальна сума абсолютних значень коригувань на зменшення/збільшення у розрахунку коригування не перевищує 5 тис. грн. При цьому обсяг операцій у поточному місяці, зазначених у зареєстрованих ПН/РК в ЄРПН, з урахуванням обсягу операцій у поданих ПН/РК, не перевищує 500 тис. грн.
- внесено зміни до форм додатків 4, 6 та 7 до Подяку зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, зокрема, доповнено положеннями, які передбачають заповнення детальної інформації в рішеннях про відповідність/невідповідність платника податку на додану вартість критеріям ризиковості платника податку, про врахування/неврахування таблиці даних платника податку на додану вартість та про неврахування таблиці даних платника податку на додану вартість;
- запроваджено довідник кодів податкової інформації, яка зазначається у рішенні про відповідність платника податку критеріям ризиковості платника податку;
- визначено, що у разі прийняття комісією регіонального рівня рішення про невідповідність платника податку критеріям ризиковості платника податку або надходження відповідного рішення суду, підлягають автоматичному виключенню з переліку платників, які відповідають критеріям ризиковості платника податку контрагенти такого платника, з урахуванням встановлених вимог;
- внесено зміни до критеріїв ризиковості платника податку в частині врахування можливості/неможливості подання податкової та фінансової звітності;
- змінено окремі показники, за яким визначається позитивна податкова історія платника податку щодо одночасного виконання умов досягнення обсягів постачання за поточний період (змінено з 500 тис. грн до 1 млн грн та на одного отримувача з 50 тис. грн до 100 тис. грн) та показник, розрахований для сільськогосподарських підприємств доповнено умовою, за якої ним зможуть скористатися платники податку, які перебувають на спрощеній системі

оподаткування четвертої групи та якими сплачено податкові зобов'язання з єдиного податку в повному обсязі та у строки, передбачені законодавством;

- змінено окремі критерії ризиковості здійснення операцій, зокрема при здійсненні реєстрації розрахунку коригування на зменшення компенсації вартості товару його постачальнику, враховано можливість використання платником податку націнки (1,5 раза) при визначенні величини залишку товару, що повертається, а також при здійсненні реєстрації розрахунку коригування на зменшення компенсації вартості товару до податкової накладної, складеної на неплатника податку, такий розрахунок коригування відповідатиме Критеріям ризиковості здійснення операцій, якщо він поданий для реєстрації більше, ніж через 30 днів після складання податкової накладної (у поточній редакції було 14 днів), також введено виключення для розрахунків коригування до податкової накладної, складеної на неплатника податку, по операціях з постачання енергоресурсів.

Чи застосовується до платників податків відповідальність за порушення граничних термінів реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування до податкових накладних в ЄРПН, у зв'язку з технічними проблемами на сервері ДПС?

Подання електронних документів засобами телекомунікаційного зв'язку до контролюючих органів здійснюється відповідно до вимог Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI з урахуванням, зокрема, Закону України від 22 травня 2003 року № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг» із змінами і доповненнями.

Реєстрація податкових накладних/розрахунків коригування у Єдиному реєстрі податкових накладних здійснюється відповідно до вимог ПКУ та Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 року № 1246 зі змінами і доповненнями.

Податкова накладна/розрахунок коригування приймаються до ЄРПН у разі дотримання вимог, установлених п. 192.1 ст. 192 ПКУ, пп. 200 прим. 1.3, 200 прим. 1.9 ст. 200 прим. 1 та пп. 201.1, 201.10 і 201.16 ст. 201 ПКУ, а також з урахуванням, зокрема, Закону № 851, Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2017 № 557.

Пунктом 3 Порядку № 1246 визначено тривалість операційного дня. Технічне обслуговування та регламентні роботи, що потребують зупинки ЄРПН, не проводяться протягом операційного дня, крім аварійних випадків.

Відповідно до п. 69.18 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ установлено, що тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України, з метою захисту прав платників, збереження та захисту даних надання електронних сервісів та приймання електронних документів від платників податків здійснюються у робочі дні з 8 години до 18 години.

Крім того, відповідно до п. 42 прим. 1.10 ст. 42 прим. 1 ПКУ у разі проведення технологічного обслуговування інформаційно-телекомунікаційних систем, у зв'язку з чим можливе тимчасове обмеження надання електронних сервісів, на вебпорталі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, розміщуються інформаційні повідомлення про можливе тимчасове обмеження роботи інформаційно-телекомунікаційних систем ДПС.

Граничні строки реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування в ЄРПН визначені п. 201.10 ст. 201 ПКУ.

Несвоєчасна реєстрація податкових накладних/розрахунків коригування в ЄРПН є підставою для застосування штрафів, передбачених п. 120 прим. 1.1 ст. 120 прим. 1 ПКУ.

При цьому тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, реєстрація податкових накладних/розрахунків коригування в ЄРПН здійснюється з урахуванням особливостей, встановлених п. 69 підрозд. 10 розд. ХХ «Перехідні положення» ПКУ.

У разі якщо у роботі електронного кабінету виявлена технічна та/або методологічна помилка чи технічні збої і така помилка/збої визнані технічним адміністратором та/або методологом електронного кабінету або згідно з повідомленням на офіційному веб-порталі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, або її існування підтверджено рішенням суду, підстави для притягнення платника податків та/або його посадових осіб до адміністративної, кримінальної відповідальності за порушення податкового законодавства, що були зумовлені виключно технічною та/або методологічною помилкою чи технічним збоєм у роботі електронного кабінету, відсутні (п. 42 прим. 1.10 ст. 42 прим. 1 ПКУ).

Дії платника податків, у разі коли протягом п'яти робочих днів після отримання таблиці даних платника податків йому не надходить рішення про її врахування або неврахування.

Комісія регіонального рівня розглядає Таблицю даних платника податку з поясненнями протягом п'яти робочих днів після її отримання та приймає рішення про врахування або неврахування Таблиці, яке надсилається платнику податку в порядку, встановленому ст. 42 Податкового кодексу України (п. 15 та п. 16 Порядку зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 року № 1165 «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних»). Водночас, Законом України від 15 березня 2022 року № 2120-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України

щодо дії норм на період дії воєнного стану» внесені зміни до ПКУ, зокрема ст. 102 ПКУ доповнено новим п. 102.9. Так, згідно із п. 102.9 ст. 102 ПКУ, на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, що вводиться в Україні, зупиняється перебіг строків, визначених ПКУ, іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, крім випадків, передбачених ПКУ. Пунктом 42.4 ст. 42 ПКУ встановлено, що документ, надісланий контролюючим органом в Електронний кабінет, вважається врученим платнику податків, якщо він сформований з дотриманням вимог Законів України від 22 травня 2003 року № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг» та від 05 жовтня 2017 року № 2155-VIII «Про електронні довірчі послуги» та є доступним в Електронному кабінеті. 2/2 Датою вручення платнику податків документа є дата, зазначена у квитанції про доставку у текстовому форматі, що відправляється з Електронного кабінету автоматично та свідчить про дату та час доставки документа платнику податків. У разі, якщо доставка документа відбулася після 18 години, датою вручення документа платнику податків вважається наступний робочий день. Якщо доставка відбулася у вихідний чи святковий день, датою вручення документа платнику податків вважається перший робочий день, що настає за вихідним або святковим днем.

Нюанси заповнення податкової накладної при постачанні після 1 січня 2023 року товару, виготовлення якого відбулося у 2022 році

Відповідно до п. 16 Порядку заповнення податкової накладної, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2015 № 1307, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26.01.2016 за № 137/28267 у разі постачання товару заповнюється графа 3.1, в якій зазначається код товару згідно з УКТ ЗЕД. Графа 3.1 податкової накладної заповнюється на всіх етапах постачання товарів. Законом України від 19 жовтня 2022 року № 2697-IX «Про Митний тариф України» затверджено коди товарів згідно з УКТ ЗЕД (версії 2022 року). При цьому окремі позиції кодів товарів згідно з УКТ ЗЕД (версії 2022 року), визначених у митному тарифі України, встановленому Законом № 2697, зазнали змін у порівнянні з кодами товарів згідно з УКТ ЗЕД (версії 2017 року), які були визначені у митному тарифі України, встановленому Законом України від 04 червня 2020 року № 674-IX «Про Митний тариф України» із змінами і доповненнями, чинному до 31.12.2022 (включно). Починаючи з 01.01.2023, при здійсненні операцій з постачання товарів на митній території України, графа 3.1 (код товару згідно з УКТ ЗЕД) розділу Б податкової накладної має заповнюватися з урахуванням таких особливостей: 2/2 у разі здійснення операції з постачання товару, придбаного на митній території України або ввезеного на митну територію України до 31.12.2022 (включно), у графі 3.1 (код товару згідно з УКТ ЗЕД) розділу Б податкової накладної зазначається код відповідного товару згідно з УКТ ЗЕД (версії 2017 року), що був вказаний у митній декларації, оформленій при його ввезенні на митну територію України або у податковій накладній, отриманій від постачальника при придбанні такого

товару; у разі здійснення операції з постачання товару, придбаного на митній території України або ввезеного на митну територію України, починаючи з 01.01.2023, у графі 3.1 (код товару згідно з УКТ ЗЕД) розділу Б податкової накладної зазначається код відповідного товару згідно з УКТ ЗЕД (версії 2022 року), що визначений у митному тарифі України, встановленому Законом № 2697. Порядок зазначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД у податковій накладній за операцією з його постачання не залежить від дати виготовлення такого товару.

Чи можна надати інформацію щодо видів діяльності, які не зазначені у попередньо поданій таблиці даних платника?

Платник податку має право подати до ДПС таблицю даних платника податку на додану вартість за встановленою формою згідно з додатком 5 Порядку зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, затвердженого постановою КМУ від 11.12.2019 р. №1165 «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» (п. 12 Порядку).

У Таблиці зазначаються:

- види економічної діяльності відповідно до КВЕД;
- коди товарів згідно з УКТЗЕД, що постачаються та/або придбаваються (отримуються) платником податку, ввозяться на митну територію України;
- коди послуг згідно з Державним класифікатором продукції та послуг, що постачаються та/або придбаваються (отримуються) платником податку, ввозяться на митну територію України (п. 13 Порядку).

Таблиця подається з поясненням, в якому зазначається вид діяльності, з посиланням на податкову та іншу звітність платника податку (п. 14 Порядку). Отже, платник ПДВ може надати інформацію щодо видів діяльності, які не зазначені в попередньо поданій до контролюючого органу Таблиці шляхом подання нової Таблиці, в якій зазначає такі види діяльності та відповідно коди товарів згідно УКТЗЕД та коди послуг згідно ДКПП.

Як виправити помилку в ІПН покупця у податковій накладній?

Розрахунок коригування, складений постачальником товарів/послуг до податкової накладної, яка складена на отримувача – платника податку, підлягає реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Розрахунок коригування до податкової накладної складається також у випадку виправлення помилок, допущених при складанні податкової накладної, у тому числі не пов'язаних із зміною суми компенсації вартості товарів/послуг (п. 192.1 ПКУ).

Виправлення помилки, допущеної в індивідуальному податковому номері (ІПН) покупця податкової накладної, зареєстрованої ЄРПН здійснюється наступним чином:

1) продавець повинен скласти розрахунок коригування до такої податкової накладної з урахуванням таких особливостей:

у заголовній частині зазначаються дані із заголовної частини податкової накладної з помилкою (тобто з помилковим ІПН), а в табличній частині зазначається зі знаком «-» обсяг операцій з постачання товарів/послуг та інші показники, що були зазначені в податковій накладній, та у графі 2.1 зазначається код причини «103» (повернення товару або авансових платежів);

у полі «Дата складання» зазначається «поточна» дата, тобто дата, на яку було виявлено помилку у ІПН покупця;

2) такий розрахунок коригування підлягає реєстрації в ЄРПН платником податку, чий «невірний» ІПН, був зазначений у графі «ІПН покупця» податкової накладної, до якої складається такий розрахунок коригування;

3) продавець повинен скласти та зареєструвати в ЄРПН другу податкову накладну із урахуванням таких особливостей:

реквізити заголовної частини зазначаються без помилок, тобто у полі «ІПН покупця» зазначається правильний ІПН покупця;

у полі «Дата складання» зазначається дата виникнення податкових зобов'язань продавця, тобто дата складання податкової накладної із «невірним» ІПН;

такий податковій накладній присвоюється новий порядковий номер, відмінний від порядкового номера податкової накладної із «невірним» ІПН покупця;

в табличній частині такої податкової накладної зазначаються обсяг операцій з постачання товарів/послуг та інші показники, що були зазначені в податковій накладній із «невірним» ІПН (з урахуванням коригувань таких показників (за їх наявності)).

Помилка в умовному ІПН виправляється аналогічним шляхом.

Розрахунок коригування, складений платником податку до податкових накладних, які не видаються отримувачу (покупцю) товарів (послуг), а також складених під час отримання послуг від нерезидента, місцем постачання яких визначено митну територію України, підлягає реєстрації в ЄРПН таким платником податку.

РИЗИКОВІСТЬ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ

За якими критеріями ДПС визнають операції платника ПДВ ризиковими?

З урахуванням змін, внесених Постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2022 року № 1428 до Порядку зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 року № 1165, інформує про актуальні Критерії ризиковості здійснення операцій:

1. Обсяг постачання товару/послуги, зазначений у податковій накладній/розрахунку коригування до податкової накладної на збільшення суми податкових зобов'язань, яку/який подано для реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі - Реєстр), дорівнює або перевищує величину залишку, що визначається як різниця між обсягом придбання на митній території України такого/такої товару/послуги (крім обсягу придбання товарів/послуг за операціями, які звільнені від оподаткування та підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою) та/або ввезення на митну територію України такого товару, зазначеного з 1 січня 2017 р. в отриманих податкових накладних/розрахунках коригування, зареєстрованих у Реєстрі, і митних деклараціях, збільшеного у 1,5 раза, та обсягом постачання відповідного товару/послуги, зазначеного/зазначеної в податкових накладних/розрахунках коригування, зареєстрованих з 1 січня 2017 р. у Реєстрі.
2. Відсутність (анулювання, зупинення) ліцензій, виданих органами ліцензування, які засвідчують право платника податку на виробництво, експорт, імпорт і оптову торгівлю підакцизними товарами (продукцією), визначеними підпунктами 215.3.1 і 215.3.2 пункту 215.3 статті 215 Податкового кодексу України (далі - Кодекс), стосовно товарів, зазначених платником податку в податковій накладній/розрахунку коригування, поданих для реєстрації в Реєстрі на дату їх складення.
3. Відсутність на дату складення податкової накладної/розрахунку коригування відомостей (актуального запису) в Реєстрі платників акцизного податку з реалізації пального щодо суб'єкта господарювання, який подав для реєстрації в Реєстрі податкову накладну/розрахунок коригування, у яких зазначено товар (пальне) за кодами згідно з УКТЗЕД відповідно до підпункту 215.3.4 пункту 215.3 статті 215 Кодексу.
4. Складення розрахунку коригування постачальником товарів/послуг до податкової накладної, що складена на отримувача - платника податку, якщо передбачається зміна номенклатури товару/послуги (для товарів за кодами згідно з УКТЗЕД - зміна перших чотирьох цифр кодів, а для послуг за кодами відповідно до Державного класифікатора продукції та послуг - перших двох цифр кодів), за умови відсутності такого/такої товару/послуги, зазначеного/зазначеної в розрахунку коригування, поданому для реєстрації в Реєстрі, у таблиці даних платника податку як товару/послуги, що на постійній основі постачається (надається).
5. Перевищення суми компенсації вартості товару/послуги, зазначеного/зазначеної в розрахунку коригування на зменшення суми податкових зобов'язань, поданого отримувачем такого товару/послуги для

реєстрації в Реєстрі, над величиною залишку, що визначається як різниця між обсягом придбання на митній території України такого/такої товару/послуги (крім обсягу придбання товарів/послуг за операціями, які звільнені від оподаткування та підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою) з 1 січня 2017 р., зазначеного постачальником у зареєстрованих у Реєстрі податкових накладних/розрахунках коригування, складених на отримувача такого/такої товару/послуги, та обсягу постачання з 1 січня 2017 р., зменшеного у 1,5 раза та зазначеного отримувачем у зареєстрованих у Реєстрі податкових накладних/розрахунках коригування на постачання такого/такої товару/послуги.

6. Подання для реєстрації в Реєстрі розрахунку коригування на зменшення податкових зобов'язань до податкової накладної, складеної та зареєстрованої постачальником товарів/послуг на неплательника податку на додану вартість, у строк, що перевищує 30 календарних днів з дня складення податкової накладної, зареєстрованої в Реєстрі без порушення граничних строків реєстрації, встановлених Кодексом, крім розрахунку коригування до податкової накладної, у якій відображені операції з постачання електричної енергії (товарна підпозиція 2716 згідно з УКТЗЕД), постачання природного газу (товарні підпозиції 2705, 2709 та 2711 11 згідно з УКТЗЕД), постачання теплової енергії (умовний код товару 00401)

В який термін ДПС приймає рішення про виключення платника ПДВ з ризикових?

Відповідно до п. 6 Порядку зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, затвердженого постановою КМУ від 11.12.2019 р. №1165 «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» (із змінами та доповненнями) питання відповідності/невідповідності платника податку критеріям ризиковості платника податку розглядається комісією регіонального рівня.

У разі встановлення відповідності платника податку хоча б одному з критеріїв ризиковості платника податку комісією регіонального рівня приймається рішення про відповідність платника податку критеріям ризиковості платника податку.

Включення платника податку до переліку платників, які відповідають критеріям ризиковості платника податку, здійснюється в день проведення засідання комісії регіонального рівня та прийняття відповідного рішення.

Комісією регіонального рівня розглядається питання виключення платника податку з переліку платників, які відповідають критеріям ризиковості платника податку, у разі виявлення обставин та/або отримання інформації, що свідчать про невідповідність платника податку критеріям ризиковості платника податку, та/або отримання інформації та копій відповідних документів від платника податку, що свідчать про невідповідність платника податку критеріям ризиковості платника податку.

Інформація та копії документів подаються платником податку до ДПС в електронній формі засобами електронного зв'язку з урахуванням вимог Законів України від 22.05.2003 р. №851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг», від 05.10.2017 р. №2155-VIII «Про електронні довірчі послуги» та Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами, затвердженого наказом Мінфіну від 06.06.2017 р. №557 (в редакції наказу Мінфіну від 01.06.2020 р. №261).

Документами, необхідними для розгляду питання виключення платника податку з переліку платників, які відповідають критеріям ризиковості платника податку, можуть бути:

- договори, зокрема зовнішньоекономічні контракти, з додатками до них;
- договори, довіреності, акти керівного органу платника податку, якими оформлено повноваження осіб, які одержують продукцію в інтересах платника податку для здійснення операції;
- первинні документи щодо постачання/придбання товарів/послуг, зберігання і транспортування, навантаження, розвантаження продукції, складські документи (інвентаризаційні описи), у тому числі рахунки-фактури/інвойси, акти приймання-передачі товарів (робіт, послуг) з урахуванням наявних типових форм та галузевої специфіки, накладні;
- розрахункові документи та/або банківські виписки з особових рахунків;
- документи щодо підтвердження відповідності продукції (декларації про відповідність, паспорти якості, сертифікати відповідності), наявність яких передбачено договором та/або законодавством;
- інші документи, що підтверджують невідповідність платника податку критеріям ризиковості платника податку.

Інформацію та копії документів, подані платником податку, комісія регіонального рівня розглядає протягом семи робочих днів, що настають за датою їх надходження, та приймає відповідне рішення.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Чи може платник у звітному періоді зменшити суму податку на прибуток, якщо довідка підтверджує сплату податку за межами України у попередньому році?

Відповідно до абзацу другого підпункту 141.4.9 пункту 141.4 статті 141 Податкового кодексу України суми податку на прибуток, отриманий з іноземних джерел, що сплачені суб'єктами господарювання за кордоном, зараховуються під час сплати ними податку в Україні. При цьому зарахуванню підлягає сума податку, розрахована за правилами, встановленими розділу III ПКУ.

Розмір зарахованих сум податку з іноземних джерел протягом податкового (звітного) періоду не може перевищувати суми податку, що підлягає сплаті в Україні таким платником податку протягом такого періоду.

При цьому, зарахування сплачених за митним кордоном України сум податку здійснюється за умови подання письмового підтвердження контролюючого органу іншої держави щодо факту сплати такого податку та за наявності чинного міжнародного договору України про уникнення подвійного оподаткування доходів.

Для отримання права на зарахування податків та зборів, сплачених за межами України, платник зобов'язаний отримати від державного органу країни, де отримується такий дохід (прибуток), уповноваженого справляти такий податок, довідку про суму сплаченого податку та збору, а також про базу та/або об'єкт оподаткування. Зазначена довідка підлягає легалізації у відповідній країні, відповідній закордонній дипломатичній установі України, якщо інше не передбачено чинними міжнародними договорами України (пункт 13.5 статті 13 ПКУ).

В Податковій декларації з податку на прибуток підприємств, форма якої затверджена наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897 сума податку на прибуток, отриманий з іноземних джерел, що сплачений суб'єктами господарювання за кордоном, яка зараховується під час сплати ними податку в Україні в розмірі, який не перевищує суми податку, що підлягає сплаті таким платником протягом такого звітного (податкового) періоду, відображається у рядку 16.1 додатка ЗП до Декларації.

Таким чином, сума податку з прибутку, отриманого з іноземних джерел та сплаченого протягом звітного року за кордоном таким платником, не може перевищувати суму податкового зобов'язання з податку на прибуток, що підлягає сплаті в Україні за такий звітний рік.

При цьому сума перевищення податку, сплаченого за кордоном, над сумою податкового зобов'язання за такий звітний період не враховується у зменшення податкових зобов'язань з цього податку у наступних звітних періодах.

Таке зарахування здійснюється за умови, що платником податку при визначенні об'єкта оподаткування дотримано вимоги статті 13 ПКУ щодо порядку врахування доходів і витрат при визначенні об'єкта оподаткування.

Отже, платник податку у звітному податковому періоді не має права на зменшення нарахованої суми податку на прибуток, якщо довідка, що надається ним до контролюючого органу, підтверджує сплату податку за межами України у попередньому звітному періоді.

Порядок внесення змін до податкової звітності встановлений статтею 50 ПКУ.

Так, відповідно до пункту 50.1 статті 50 ПКУ, у разі якщо у майбутніх податкових періодах (з урахуванням строків давності, визначених статтею 102 ПКУ) платник податків самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації (крім обмежень, визначених цією статтею), він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації за формою чинного на час подання уточнюючого розрахунку.

Чи може засновник виконувати функції керівника юридичної особи в частині складання та підпису податкової звітності?

Відповідно до статті 65 Господарського кодексу України, власник здійснює свої права щодо управління підприємством безпосередньо або через уповноважені ним органи відповідно до статуту підприємства чи інших установчих документів. Для керівництва господарською діяльністю підприємства власник (власники) безпосередньо або через уповноважені органи призначає керівника підприємства, який є підзвітним власнику, його уповноваженому органу чи наглядовій раді. Відповідно до Закону України від 15 травня 2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» зі змінами та доповненнями, відомості про керівника юридичної особи, а також про інших осіб, які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи, включаються до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань та передаються до інформаційних систем ДПС у порядку інформаційної взаємодії.

Вимоги щодо складання податкової декларації визначені статтею 48 ПКУ.

Пунктом 48.5 статті 48 ПКУ визначено, що податкова декларація повинна бути підписана: керівником платника податків або уповноваженою особою, а також особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації до контролюючого органу. У разі ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації безпосередньо керівником платника податку така податкова декларація підписується таким керівником.

Достатнім підтвердженням справжності документа податкової звітності є наявність оригіналу підпису уповноваженої особи на документі у паперовій формі або наявність накладеного на електронний документ кваліфікованого електронного підпису чи печатки платника податку (підпункт 48.5.1 пункту 48.5 статті 48 ПКУ).

Таким чином, засновник, який є керівником юридичної особи відповідно до установчих документів, організаційно-правової форми, рішення власника (власників) юридичної особи та про якого як про керівника юридичної особи внесені відомості до Єдиного державного реєстру, може підписувати податкову декларацію.

Які платники податків мають подавати фінансову звітність до органів ДПС

Платники податків, які подають фінансову звітність до органів ДПС, визначені пунктом 46.2 ст. 46 Податкового кодексу України. Згідно з п. 46.2 ст. 46 ПКУ, платник податку на прибуток (крім платників, які відповідно до Закону України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зі змінами та доповненнями, зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом) разом з відповідною податковою декларацією подають квартальну або річну фінансову звітність у порядку, передбаченому для подання податкової декларації (з урахуванням вимог ст. 137 ПКУ). Платники податку, які відповідно до Закону № 996 зобов'язані оприлюднювати річну

фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом, разом із податковою декларацією за відповідний податковий (звітний) період подають звіт про фінансовий стан (баланс) та звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (звіт про фінансові результати), складені до перевірки фінансової звітності аудитором. Звіт про фінансовий стан (баланс) та звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (звіт про фінансові результати) платниками податку подається згідно з цим абзацом за формою, визначеною згідно з Законом № 996, у порядку, передбаченому для подання податкової декларації з урахуванням вимог ст. 137 ПКУ. Фінансова звітність або звіт про фінансовий стан (баланс) та звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (звіт про фінансові результати), що подаються відповідно до абзаців 1 та 2 п. 46.2 ст. 46 ПКУ, є додатком до податкової декларації з податку на прибуток підприємств (звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації, розрахунку частини чистого прибутку (доходу), дивідендів на державну частку) та її невід'ємною частиною. 2/2 Платники податку на прибуток, які відповідно до Закону № 996 зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом, подають контролюючому органу річну фінансову звітність, яка підлягає оприлюдненню разом з аудиторським звітом у строк не пізніше 10 червня року, наступного за звітним. В разі неподання (несвоєчасного подання) річної фінансової звітності, яка підлягає оприлюдненню разом з аудиторським звітом, застосовується відповідальність, передбачена п. 120.1 ст. 120 ПКУ, для подання податкових декларацій (розрахунків). Для частини чистого прибутку (доходу) податковими (звітними) періодами є календарні: квартал, півріччя, три квартали, рік. Для господарських товариств, корпоративні права яких частково належать державі, та господарських товариств, 50 і більше відсотків акцій (часток, паїв) яких належать господарським товариствам, частка держави в яких становить 100 відсотків, що не прийняли рішення про нарахування дивідендів до 01 травня року, який настає за звітним, податковим (звітним) періодом є календарний рік. Розрахунок частини чистого прибутку (доходу), дивідендів на державну частку складається наростаючим підсумком та подається до контролюючих органів разом з фінансовою звітністю у строки, передбачені ст. 49 ПКУ. Платники податку на прибуток – виробники сільськогосподарської продукції, які обрали річний податковий (звітний) період відповідно до п.п. 137.4.1 п. 137.4 ст. 137 ПКУ, складають та подають з відповідною податковою декларацією фінансову звітність за перше півріччя минулого звітного року, за минулий звітний рік та за перше півріччя поточного звітного року. Платники частини чистого прибутку (доходу) та/або дивідендів на державну частку, визначені Законом України від 21 вересня 2006 року № 185-V «Про управління об'єктами державної власності» зі змінами та доповненнями, подають розрахунок частини чистого прибутку (доходу), дивідендів на державну частку за формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, та фінансову звітність. Неприбуткові підприємства, установи та організації, визначені п. 133.4 ст. 133

ПКУ, подають звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, та річну фінансову звітність.

Особливості оподаткування прибутку підприємства – інвестора

Прибуток звільняється від оподаткування податком на прибуток підприємств (податок) протягом п'яти послідовних років, починаючи з першого числа першого місяця календарного кварталу, який визначено платником податку – інвестором із значними інвестиціями у поданій ним до контролюючого органу за місцем реєстрації такого платника податку у довільній формі заяві про використання права на застосування звільнення, але не раніше дати подання такої заяви, а також зазначеної у реєстрі інвестиційних проєктів із значними інвестиціями дати виконання інвестором із значними інвестиціями зобов'язань, передбачених спеціальним інвестиційним договором, щодо внесення обсягу значних інвестицій в об'єкти інвестування та початку функціонування таких об'єктів інвестування в рамках реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями та за умови виконання платником податку – інвестором із значними інвестиціями своїх зобов'язань за спеціальним інвестиційним договором. При цьому період застосування такого звільнення не може перевищувати строк дії спеціального інвестиційного договору. Акцентуємо, що звільнення прибутку супроводжується необхідністю подання заяви до контролюючого органу про використання відповідного права на звільнення (подається відповідно до правил пункту 42.4 статті 42 ПКУ). 2/3 Звертаємо увагу, що законодавчо встановлено щоквартальне звітування для цієї категорії платників, а застосовувати виключно річний податковий (звітний) період заборонено. Крім цього, загальна сума вивільнених від оподаткування коштів (сум податку, що не сплачуються до бюджету та залишаються у розпорядженні платника податку – інвестора із значними інвестиціями), враховується у складі загального обсягу передбаченої спеціальним інвестиційним договором державної підтримки інвестиційного проєкту із значними інвестиціями, яка надається відповідно до Закону України від 17 грудня 2020 року № 1116-IX «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні». У разі встановлення відповідно до законодавства досягнення/перевищення загального обсягу державної підтримки, отриманої платником податку – інвестором із значними інвестиціями відповідно до Закону № 1116-IX, над встановленим відповідно до цього Закону обмеженням щодо загального обсягу державної підтримки інвестиційного проєкту із значними інвестиціями платник податку зобов'язаний, починаючи з першого числа першого місяця календарного кварталу податкового (звітного) періоду, в якому відбулося таке перевищення, нараховувати та сплачувати податок на прибуток підприємств у загальному порядку. Також слід зазначити, якщо платник податку – інвестор із значними інвестиціями здійснює в рамках діяльності, пов'язаної з виконанням спеціального інвестиційного договору, контрольовані операції, визначені ст. 39 ПКУ, об'єкт оподаткування податком

на прибуток підприємств, що оподатковується за базовою (основною) ставкою, визначається окремо на рівні: – перевищення ціни, визначеної за принципом «витягнутої руки», над договірною (контрактною) вартістю (вартістю, за якою відповідна операція повинна відображатися відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності) реалізованих товарів (робіт, послуг); – перевищення договірної (контрактної) вартості (вартості, за якою відповідна операція повинна відображатися відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності) придбаних товарів (робіт, послуг) над ціною, визначеною за принципом «витягнутої руки». Якщо платник податку – інвестор із значними інвестиціями є контролюючою особою, окремим об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств, що оподатковується за базовою (основною) ставкою, є скоригований прибуток контрольованої іноземної компанії, визначений відповідно до ст. 39 прим.2 ПКУ. При цьому зазначені об'єкти оподаткування не звільняються від оподаткування та підлягають оподаткуванню в загальному порядку. 3/3 У разі дострокового припинення спеціального інвестиційного договору платник податку втрачає право на застосування особливих правил оподаткування та зобов'язаний за підсумками податкового (звітного) періоду, в якому достроково припинений спеціальний інвестиційний договір, визначити податкове зобов'язання з податку на прибуток підприємств у загальному порядку. За всі інші попередні періоди застосування звільнення від податку на прибуток підприємств платник податку зобов'язаний у строк, визначений для квартального податкового (звітного) періоду, починаючи з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому достроково припинений спеціальний інвестиційний договір, подати уточнюючу (уточнюючі) податкову декларацію з податку на прибуток підприємств, нарахувати та сплатити податкове зобов'язання з податку на прибуток підприємств, штрафні санкції та пеню відповідно до норм ПКУ. Разом з цим, якщо дострокове припинення спеціального інвестиційного договору зумовлене порушенням зобов'язань держави щодо надання державної підтримки за спеціальним інвестиційним договором або виникненням форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), зазначене правило не застосовується. Також не застосовуються встановлені статтею 102 ПКУ строки давності.

За який звітний період вперше звітують резиденти Дія Сіті – платники податку на особливих умовах та за якою формою такими платниками подається Податкова декларація з податку на прибуток підприємств?

Спеціальний режим оподаткування резидентів Дія Сіті, який передбачає можливість переходу ними на оподаткування податком на прибуток підприємств за особливими умовами (аналог податку на виведений капітал), що передбачають ставку податку у розмірі 9 відс. та оподаткування лише низки операцій.

Окремою базою оподаткування в спеціальному режимі оподаткування резидентів Дія Сіті буде сума невідповідності контрольованої операції

принципу «витягнутої руки», яка буде оподатковуватись за ставкою 18 відсотків.

Першим звітним періодом для спеціального режиму оподаткування резидентів Дія Сіті є 2022 календарний рік.

Наказом Міністерства фінансів України від 13.09.2022 № 274, який набрав чинності 18.11.2022, внесено зміни до Податкової декларації з податку на прибуток підприємств, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897 зі змінами та доповненнями.

Зміни внесені з метою приведення форми Декларації до положень Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями щодо спеціального режиму оподаткування резидентами Дія Сіті за особливими умовами.

Платники податку на прибуток вперше подають Декларацію з урахуванням змін, внесених Наказом № 274, починаючи зі звітного (податкового) періоду – 2022 календарний рік.

За який звітний період вперше подається Звіт про контрольовані іноземні компанії разом з Податковою декларацією з податку на прибуток підприємств?

Відповідно до п.п. 39 прим. 2.5.1 п. 39 прим. 2.5 ст. 39 прим. 2 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями для цілей податкового контролю за оподаткуванням прибутку контрольованої іноземної компанії звітним (податковим) періодом є календарний рік або інший звітний період контрольованої іноземної компанії, що закінчується протягом календарного року.

Підпунктом 39 прим. 2.5.2 п. 39 прим. 2.5 ст. 39 прим. 2 ПКУ визначено, що контролюючі особи зобов'язані подавати Звіт про КІК до контролюючого органу одночасно з поданням, зокрема, Податкової декларації з податку на прибуток підприємств за відповідний календарний рік засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог закону щодо електронного документообігу та кваліфікованого електронного підпису.

Вперше Звіти про КІК будуть подаватись за 2022 рік разом з Декларацією за 2023 рік. При цьому штрафні санкції та пеня до звітності КІК за 2022 та 2023 роки не застосовуватимуться.

В яких випадках юридичною особою платником податку на прибуток не визначається мінімальне податкове зобов'язання?

Відповідно до п.п. 14.1.114 прим. 2 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями мінімальне податкове зобов'язання – мінімальна величина податкового зобов'язання із сплати податків, зборів, платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, пов'язаних з виробництвом та реалізацією власної сільськогосподарської продукції та/або з власністю та/або користуванням

(орендою, суборендою, емфітевзисом, постійним користуванням) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь, розрахована відповідно до ПКУ. Сума мінімальних податкових зобов'язань, визначених щодо кожної із земельних ділянок, право користування якими належить, зокрема, одній юридичній особі є загальним мінімальним податковим зобов'язанням.

Особливості визначення загального мінімального податкового зобов'язання платників податку на прибуток – власників, орендарів, користувачів на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь, встановлено п. 141.9 ст. 141 ПКУ.

Мінімальне податкове зобов'язання щодо земельної ділянки, нормативна грошова оцінка якої проведена, та мінімальне податкове зобов'язання щодо земельної ділянки, нормативна грошова оцінка якої не проведена, обчислюється за формулами наведеними у ст. 38 прим. 1 «Визначення мінімального податкового зобов'язання» ПКУ.

Зокрема, п. 38 прим. 1.2 ст. 38 прим. 1 ПКУ визначено, що мінімальне податкове зобов'язання не визначається для:

- земельних ділянок, що використовуються дачними (дачно-будівельними) та садовими (городницькими) кооперативами (товариствами), а також набуті у власність/користування членами цих кооперативів (товариств) у результаті приватизації (купівлі/продажу, оренди) у межах земель, що належали цим кооперативам (товариствам) на праві колективної власності чи перебували у їх постійному користуванні;
- земель запасу;
- невитребуваних земельних часток (паїв), розпорядниками яких є органи місцевого самоврядування, крім таких земельних часток (паїв), переданих органами місцевого самоврядування в оренду;
земельних ділянок зон відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь, які належать фізичним особам на праві власності та/або на праві користування та станом на 01 січня 2022 року знаходилися у межах населених пунктів.

Крім того, у разі передачі земельних ділянок в оренду (суборенду), емфітевзис або інше користування мінімальне податкове зобов'язання визначається для орендарів, користувачів на інших умовах таких земельних ділянок у порядку, визначеному ПКУ (п. 38 прим. 1.3 ст. 38 прим. 1 ПКУ).

Згідно з п. 38 прим. 1.4 ст. 38 прим. 1 ПКУ у разі переходу права власності або права користування, у тому числі оренди, емфітевзису, суборенди, на земельну ділянку, віднесену до сільськогосподарських угідь, від одного власника, орендаря, користувача на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) до іншого власника, орендаря, користувача на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису)

протягом календарного року та за умови державної реєстрації такого права відповідно до законодавства, мінімальне податкове зобов'язання щодо такої земельної ділянки визначається для попереднього власника, орендаря, користувача на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) за період з 01 січня такого календарного року до початку місяця, в якому припинилося право власності на таку земельну ділянку, або в якому така земельна ділянка передана в користування (оренду, суборенду, емфітевзис), а для нового власника, орендаря або користувача на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) – починаючи з місяця, в якому він набув право власності або право користування, у тому числі оренди, емфітевзису, суборенди на таку земельну ділянку, та враховується у складі загального мінімального податкового зобов'язання кожного з таких власників або користувачів.

У разі відсутності державної реєстрації переходу права власності або права користування, у тому числі оренди, емфітевзису, суборенди, на земельну ділянку, віднесену до сільськогосподарських угідь, від одного власника, орендаря, користувача на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) до іншого власника, орендаря, користувача на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) протягом календарного року мінімальне податкове зобов'язання щодо такої земельної ділянки визначається для попереднього власника, орендаря, користувача на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) на загальних підставах за податковий (звітний) рік.

Поряд з цим, п.п. 69.15 п. 69 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ передбачено, що тимчасово, за 2022 та 2023 податкові (звітні) роки, не нараховується та не сплачується загальне мінімальне податкове зобов'язання за земельні ділянки, що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, або на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації, та/або за земельні ділянки, визначені обласними військовими адміністраціями як засмічені вибухонебезпечними предметами та/або на яких наявні фортифікаційні споруди.

Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації, визначається Кабінетом Міністрів України.

При цьому зазначаємо, що п. 1 постанови Кабінету Міністрів України від 06 грудня 2022 року № 1364 «Деякі питання формування переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» встановлено, що перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затверджується Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій за формою згідно з додатком до Постанови № 1364 за погодженням з Міністерством оборони на підставі пропозицій відповідних обласних, Київської міської військових адміністрацій.

ПОДАТОК НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

До якого контролюючого органу подається податкова декларація з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, якщо об'єкти нерухомості, розташовані в різних районах міста з районним поділом, які обслуговуються різними контролюючими органами, але входять до складу однієї територіальної громади міста і податок сплачується на єдиний рахунок такої територіальної громади?

Відповідно до п.п. 266.7.5 п. 266.7 ст. 266 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI платники податку – юридичні особи самостійно обчислюють суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, станом на 1 січня звітного року і не пізніше 20 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцезнаходженням об'єкта/об'єктів оподаткування декларацію з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за формою, встановленою у порядку, передбаченому ст. 46 ПКУ, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально.

Щодо новоствореного (нововведеного) об'єкта житлової та/або нежитлової нерухомості Декларація юридичною особою – платником податку подається протягом 30 календарних днів з дня виникнення права власності на такий об'єкт, а податок сплачується починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт.

Форма Декларації затверджена наказом Міністерства фінансів України від 10.04.2015 № 408 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 10.11.2022 № 371).

Згідно з приміткою 7 до Декларації відповідно до п.п. 266.7.5 п. 266.7 ст. 266 ПКУ та в умовах адміністративної реформи платник податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, подає Декларацію до контролюючого органу за місцезнаходженням адміністративних центрів територіальних громад, на території яких знаходяться об'єкти оподаткування, в якому перебуває на обліку платник такого податку (за основним та/або неосновним місцем обліку).

Водночас, в умовах проведення адмінреформи (згідно з розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року №№ 707-р – 730-р про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад областей) у разі створення територіальної громади у містах з районним поділом згідно з розподілом повноважень між контролюючими органами, що обслуговують райони міста, визначено один контролюючий орган, який уповноважений на адміністрування місцевих податків і зборів, у тому числі податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Враховуючи зазначене, якщо об'єкти нерухомості знаходяться на території територіальної громади у місті з районним поділом в різних районах такого міста, Декларація подається до контролюючого органу, який уповноважений на адміністрування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, у

місті з районним поділом.

Інформацію про такий контролюючий орган можна отримати у будь-якому контролюючому органі такого міста.

Разом з тим, у разі подання Декларації до іншого контролюючого органу міста платнику надійде повідомлення про контролюючий орган, який для створеної у місті територіальної громади («Код за КАТОТТГ території територіальної громади» якої зазначений платником у Декларації) визначений відповідно до розподілу повноважень для адміністрування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. У такому разі повторне подання Декларації до «правильного» уповноваженого контролюючого органу не потрібне.

У яких випадках та яким чином заповнюється поле «Реєстраційний номер декларації в контролюючому органі, яка уточнюється» податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, в тому числі якщо до Декларації, показники якої уточнюються, вже подавалась(ись) уточнююча(і) декларація(і)?

Формою податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 10.04.2015 № 408 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 10.11.2022 № 371), у рядку 1 заголовної частини Декларації передбачено поле «Реєстраційний номер у контролюючому органі, що уточнюється», яке заповнюється при самостійному виправленні помилок платником податків за минулі податкові (звітні) періоди та поданні уточнюючої Декларації, звітної (звітної нової) Декларації, у складі якої уточнюється один із минулих податкових (звітних) періодів, в якому виявлені помилки.

При цьому, у полі «Реєстраційний номер у контролюючому органі, що уточнюється» Декларації, зазначається номер за яким було зареєстровано в контролюючому органі звітну (звітну нову) Декларацію, показники якої уточнюються (виправляються), незалежно від того, що до такої Декларації вже подавалась(ись) уточнююча(і) декларація(і).

Платник податків може знайти реєстраційний номер у контролюючому органі поданої Декларації, в меню «Перегляд звітності» приватної частини Електронного кабінету, яке надає можливість перегляду раніше поданої податкової звітності до контролюючого органу незалежно від способу її подання, включаючи звітність, подану на паперових носіях до центрів обслуговування платників податків.

Як можна виправити самостійно виявлені помилки, допущені в попередніх звітних періодах у складі податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з типом «звітна» («звітна нова»)?

Відповідно до п. 50.1 ст. 50 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI у разі якщо у майбутніх податкових періодах (з урахуванням строків давності, визначених ст. 102 ПКУ) платник податків самостійно (у тому

числі за результатами електронної перевірки) виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації (крім обмежень, визначених ст. 50 ПКУ), він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації за формою чинного на час подання уточнюючого розрахунку.

Платник податків має право не подавати такий розрахунок, якщо відповідні уточнені показники зазначаються ним у складі податкової декларації за будь-який наступний податковий період, протягом якого такі помилки було самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявлено.

Платник податків, який самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявляє факт заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів, зобов'язаний, за винятком випадків, установлених п. 50.2 ст. 50 ПКУ:

а) або надіслати уточнюючий розрахунок і сплатити суму недоплати та штраф у розмірі трьох відсотків від такої суми до подання такого уточнюючого розрахунку;

б) або відобразити суму недоплати у складі декларації з цього податку, що подається за податковий період, наступний за періодом, у якому виявлено факт заниження податкового зобов'язання, збільшену на суму штрафу у розмірі п'яти відсотків від такої суми, з відповідним збільшенням загальної суми грошового зобов'язання з цього податку.

Форма податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 10.04.2015 № 408 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 10.11.2022 № 371).

Невід'ємною частиною Декларації є додатки: Додаток 1 «Розрахунок № у частині об'єктів житлової нерухомості» та Додаток 2 «Розрахунок № у частині об'єктів нежитлової нерухомості».

У разі виправлення помилок за минулі звітні періоди у складі Декларації з типом «звітна» («звітна нова») у рядку 2 «Податковий період» заголовної частини Декларації заповнюються рядок 2.1 «звітний» (зазначається звітний рік, за який подається така Декларація) та рядок 2.2 «що уточнюється» (вказується податковий період (рік), що уточнюється) «з урахуванням уточнень з» (заповнюється у форматі «число/місяць»).

При цьому, у складі Декларації можна уточнити показники тільки за один податковий (звітний) період, що минув, з тим самим кодом за КАТОТТГ території територіальної громади, для якого було подано Декларацію у минулому періоді, що уточнюється.

В Додатках заповнюється розд. I «Розрахунок податкового зобов'язання», де в рядку 3 «Нараховано на 20__ рік, усього (сума рядків 2.1 - 2.n, де n - номер рядка)» вказується звітний рік, який відповідає значенню поля 1.1 заголовної частини Декларації. Сума значень графи 23 рядка 3 розділу I додатка 1 переноситься до рядка 5.1 (для об'єктів житлової нерухомості) заголовної частини Декларації, сума значень графи 22 рядка 3 розд. I додатка 2 переноситься до рядка 6.1 (для об'єктів нежитлової нерухомості) заголовної частини Декларації.

Для уточнення показників минулого звітного періоду у Додатках заповнюється розд. II «Уточнення податкового зобов'язання», де, зокрема, зазначаються:

- у рядку 5 – зазначається рік, за який здійснюється уточнення (відповідає року, зазначеному у рядку 2.2 заголовної частини Декларації), та сума збільшення податкового зобов'язання за минулий податковий період (відповідає сумі значень граfi 3 рядка 5), яка переноситься до рядка 5.2 (для об'єктів житлової нерухомості) та/або 6.2 (для об'єктів нежитлової нерухомості) заголовної частини Декларації, рядок 5.1 заповнюється тільки у Деклараціях, у яких у рядках 1.1, 1.2 та рядку 5 розд. II Додатків зазначено поточний рік (зазначається сума нарахування до збільшення податкового зобов'язання у зв'язку зі змінами об'єкта оподаткування та/або бази оподаткування (на підставі даних, внесених до відповідних державних реєстрів) при поданні Декларації після закінчення граничного строку подання, але з урахуванням норм абзацу другого п.п. 266.7.5 п. 266.7 ст. 266 ПКУ);
- у рядку 5.2 зазначається сума нарахованих до збільшення податкових зобов'язань, яка обчислюється за формулою: рядок 5 – рядок 5.1;
- у рядку 6 – зазначається рік, за який здійснюється уточнення (відповідає року, зазначеному у рядку 2.2 заголовної частини Декларації), та сума зменшення податкового зобов'язання за минулий податковий період (відповідає сумі значень граfi 3 рядка 6), яка переноситься до рядка 5.3 (для об'єктів житлової нерухомості) та/або 6.3 (для об'єктів нежитлової нерухомості) заголовної частини Декларації,
- у рядку 7 – сума штрафу у розмірі 5 відс. до сум, зазначених у рядку 5.2 (відповідає сумі значень граfi 3 рядка 7), яка переноситься до рядка 5.4 (для об'єктів житлової нерухомості) та/або 6.4 (для об'єктів нежитлової нерухомості) заголовної частини Декларації,
- у рядку 8 – сума пені, нарахована на суму виявленої недоплати податкового зобов'язання (відповідає сумі значень граfi 3 рядка 8), яка переноситься до рядка 5.5 (для об'єктів житлової нерухомості) та/або 6.5 (для об'єктів нежитлової нерухомості) заголовної частини Декларації.

За який період вперше подається податкова декларація з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за формою у редакції наказу Мінфіну від 10.11.2022 № 371?

Наказом Міністерства фінансів України від 10.11.2022 № 371 «Про внесення змін до форми Податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки», із змінами, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 05.12.2022 № 412 «Про затвердження Змін до наказу Міністерства фінансів України від 10 листопада 2022 року № 371», затверджено нову редакцію податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Нова форма Декларації (у редакції Наказу № 371) застосовується з 01.01.2023 та вперше подається за базовий податковий (звітний) період – 2023 рік.

На вебпорталі ДПС у рубриці Електронна звітність/Платникам податків про електронну звітність/Інформаційно-аналітичне забезпечення/Реєстр форм електронних документів розміщено електронну форму Декларації за ідентифікатором J0302106.

Яким чином СГ може виправити помилку в декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, після граничного терміну її подання, якщо невірно (помилково) вказано код типу об'єкта нерухомості (загальну площу, ставку податку або суму пільги тощо), що призвело до збільшення/зменшення суми податкового зобов'язання?

Відповідно до п.п. 266.7.5 п. 266.7 ст. 266 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI платники податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки – юридичні особи самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і не пізніше 20 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцезнаходженням об'єкта/об'єктів оподаткування Податкову декларацію з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за формою, встановленою у порядку, передбаченому ст. 46 ПКУ, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально.

У разі уточнення податкових зобов'язань протягом року (після граничного терміну подання Декларації) у комірці «уточнююча» рядка 1 заголовної частини Декларації, форма якої затверджена наказом Міністерства фінансів України від 10.04.2015 № 408 (в редакції наказу Міністерства фінансів України від 10.11.2022 № 371), проставляється відмітка «Х» та вказується «Реєстраційний номер декларації в контролюючому органі, яка уточнюється».

У разі одночасного коригування податкового зобов'язання з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, якщо невірно (помилково) вказано код типу об'єкта нерухомості (загальну площу, ставку податку, або суму пільги тощо), як по житловій, так і нежитловій нерухомості платнику необхідно подати одну уточнюючу Декларацію з окремими уточнюючими розрахунками для об'єктів житлової (додаток 1) та нежитлової (додаток 2) нерухомості.

Наприклад, для уточнення показників Декларації по житловій нерухомості:

- у розділі I «Розрахунок податкового зобов'язання» додатка 1 до Декларації заповнюється виправлена (правильна) інформація;

- у розділі II «Уточнення податкового зобов'язання» додатка 1 до Декларації:

- у рядку 4 зазначається сума податкового зобов'язання з рядка 3 додатка 1 до Декларації, що уточнюється;

- рядок 5 заповнюється у випадку, якщо в результаті виправлення помилки виникла недоплата. У рядку 5 зазначається сума нарахованих до збільшення податкових зобов'язань, яка обчислюється за формулою: рядок 3 – рядок 4. Показник рядка 5 додатка 1 переноситься до рядка 5.2 табличної частини Декларації;

- рядок 5.1 заповнюється тільки у Деклараціях, у яких у рядках 1.1, 1.2 та рядку 5 розд. II додатка 1 зазначено поточний рік (вказується сума нарахування до збільшення податкового зобов'язання у зв'язку зі змінами об'єкта оподаткування та/або бази оподаткування (на підставі даних, внесених до відповідних державних реєстрів) при поданні Декларації після закінчення граничного строку подання, але з урахуванням норм абзацу другого п.п. 266.7.5 п. 266.7 ст. 266 ПКУ);

- у рядку 5.2 зазначається сума нарахованих до збільшення податкових зобов'язань, яка обчислюється за формулою: рядок 5 – рядок 5.1;

рядок 6 заповнюється у випадку, якщо в результаті виправлення помилки виникла переплата. У рядку 6 зазначається сума нарахованих до зменшення податкових зобов'язань, яка обчислюється за формулою: рядок 4 – рядок 3. Показник рядка 6 додатка 1 переноситься до рядка 5.3 табличної частини Декларації;

- рядок 7 заповнюється, якщо заповнено рядок 5.2. У рядку 7 зазначається розмір штрафної санкції (у гривнях із копійками), що розраховується за формулою: (графи з 4 по 7 рядка 5.2) x 3 відс. або 5 відс. (якщо сума недоплати визначена Декларацією з відміткою «звітна», «звітна нова» – застосовується штраф у розмірі 5 відс., якщо з відміткою «уточнююча» – у розмірі 3 відсотків). Показник рядка 7 додатка 1 переноситься до рядка 5.4 табличної частини Декларації;

- у рядку 8 зазначається сума пені, нарахована на суму недоплати зобов'язання (у гривнях із копійками) відповідно до п.п. 129.1.3 п. 129.1 та абзацу третього п. 129.4 ст. 129 глави 12 розд. II ПКУ. Показник рядка 8 додатка 1 переноситься до рядка 5.5 табличної частини Декларації.

Аналогічно заповнюються уточнюючий додаток 2 до Декларації для об'єктів нежитлової нерухомості. При цьому:

- показник рядка 5 додатка 2 переноситься до рядка 6.2 табличної частини Декларації,
- показник рядка 6 додатка 2 переноситься до рядка 6.3 табличної частини Декларації;
- показник рядка 7 додатка 2 переноситься до рядка 6.4 табличної частини Декларації;
- показник рядка 8 додатка 2 переноситься до рядка 6.5 табличної частини Декларації.

У разі коригування податкового зобов'язання з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, лише по житловій чи нежитловій нерухомості заповнюється один уточнюючий розрахунок/додаток, показники якого переносяться до Декларації.

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

В яких випадках не підлягає оподаткуванню ПДФО та включенню до річної декларації про майновий стан і доходи дохід фізичної особи від продажу інвестиційного активу?

Платник податку на доходи фізичних осіб обов'язково декларує результати усіх операцій з купівлі та продажу інвестиційних активів, здійснених протягом звітного (податкового) року як на території України, так і за її межами, за винятком випадків, зазначених в п.п. 170.2.8 п. 170.2 ст. 170 розд. IV Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями.

Згідно з п.п. 170.2.8 п. 170.2 ст. 170 ПКУ не підлягає оподаткуванню та не включається до загального річного оподатковуваного доходу:

а) дохід, отриманий платником податку протягом звітного податкового року від продажу інвестиційних активів, якщо сума такого доходу не перевищує суму, визначену в абзаці першому п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 ПКУ (у 2021 році – 3180 грн., у 2022 році – 3470 грн., у 2023 році – 3760,00 гривень);

б) дохід, отриманий платником податку від продажу інвестиційних активів у випадку, визначеному п.п. 165.1.40 п. 165.1 ст. 165 ПКУ (сума доходу, отриманого платником податку внаслідок відчуження акцій (інших корпоративних прав), одержаних ним у власність в процесі приватизації в обмін на приватизаційні компенсаційні сертифікати, безпосередньо отримані ним як компенсація суми його внеску до установ Ощадного банку СРСР або до установ державного страхування СРСР, або в обмін на приватизаційні сертифікати, отримані ним відповідно до закону, а також сума доходу, отриманого таким платником податку внаслідок відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення, земельних часток (паїв) за нормами безоплатної передачі, визначеними ст. 121 Земельного кодексу України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III із змінами та доповненнями залежно від їх призначення, та майнових паїв, безпосередньо отриманих ним у власність у процесі приватизації) та п.п. 165.1.52 п. 165.1 ст. 165 ПКУ (інвестиційний прибуток від операцій з борговими зобов'язаннями Національного банку України та з державними цінними паперами, емітованими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику та/або реалізує державну бюджетну політику у сфері управління державним боргом та гарантованим державою боргом, з урахуванням курсових різниць).

У випадках, зазначених у підпунктах «а» і «б» п.п. 170.2.8 п. 170.2 ст. 170 ПКУ, платник податку не включає до розрахунку загального фінансового результату операцій з інвестиційними активами суму доходів та витрат на придбання таких інвестиційних активів.

За якою ставкою ПДФО оподатковується дохід, отриманий ФО – резидентом від продажу неподільного об'єкта незавершеного будівництва/майбутнього об'єкта нерухомості, подільного об'єкта незавершеного будівництва, а також від відступлення прав за договором купівлі-продажу неподільного об'єкта незавершеного будівництва/майбутнього об'єкта нерухомості, щодо якого сплачено частково ціну та зареєстровано обтяження речових прав на користь покупця, за умови, що таке майно отримано у спадщину?

Дохід, отриманий фізичною особою – резидентом від продажу протягом звітного (податкового) року об'єкта незавершеного будівництва/майбутнього об'єкта нерухомості, подільного об'єкта незавершеного будівництва, а також дохід, одержаний від відступлення прав за договором купівлі-продажу неподільного об'єкта незавершеного будівництва/майбутнього об'єкта нерухомості, щодо якого сплачено частково ціну та зареєстровано обтяження речових прав на користь покупця, оподатковується за ставкою податку на доходи фізичних осіб 5 відс. за умови, що зазначене майно та майнові права отримано у спадщину.

В яких випадках не підлягає оподаткуванню ПДФО та включенню до річної декларації про майновий стан і доходи дохід фізичної особи від продажу інвестиційного активу?

Платник податку на доходи фізичних осіб обов'язково декларує результати усіх операцій з купівлі та продажу інвестиційних активів, здійснених протягом звітного (податкового) року як на території України, так і за її межами, за винятком випадків, зазначених в п.п. 170.2.8 п. 170.2 ст. 170 розд. IV Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями.

Згідно з п.п. 170.2.8 п. 170.2 ст. 170 ПКУ не підлягає оподаткуванню та не включається до загального річного оподатковуваного доходу:

а) дохід, отриманий платником податку протягом звітного податкового року від продажу інвестиційних активів, якщо сума такого доходу не перевищує суму, визначену в абзаці першому п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 ПКУ (у 2021 році – 3180 грн., у 2022 році – 3470 грн., у 2023 році – 3760,00 гривень);

б) дохід, отриманий платником податку від продажу інвестиційних активів у випадку, визначеному п.п. 165.1.40 п. 165.1 ст. 165 ПКУ (сума доходу, отриманого платником податку внаслідок відчуження акцій (інших корпоративних прав), одержаних ним у власність в процесі приватизації в обмін на приватизаційні компенсаційні сертифікати, безпосередньо отримані ним як компенсація суми його внеску до установ Ощадного банку СРСР або до установ державного страхування СРСР, або в обмін на приватизаційні сертифікати, отримані ним відповідно до закону, а також сума доходу, отриманого таким платником податку внаслідок відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення, земельних часток (паїв) за нормами безоплатної передачі, визначеними ст. 121 Земельного кодексу України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III із змінами та доповненнями залежно від їх

призначення, та майнових паїв, безпосередньо отриманих ним у власність у процесі приватизації) та п.п. 165.1.52 п. 165.1 ст. 165 ПКУ (інвестиційний прибуток від операцій з борговими зобов'язаннями Національного банку України та з державними цінними паперами, емітованими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику та/або реалізує державну бюджетну політику у сфері управління державним боргом та гарантованим державою боргом, з урахуванням курсових різниць).

У випадках, зазначених у підпунктах «а» і «б» п.п. 170.2.8 п. 170.2 ст. 170 ПКУ, платник податку не включає до розрахунку загального фінансового результату операцій з інвестиційними активами суму доходів та витрат на придбання таких інвестиційних активів.

На яку ПСП має право платник ПДФО, який утримує двох і більше дітей віком до 18 років?

Відповідно до п.п. 169.1.1 п. 169.1 ст. 169 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями будь – який платник податку на доходи фізичних осіб має право на зменшення суми загального місячного оподатковуваного доходу, отримуваного від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги у розмірі, що дорівнює 50 відс. розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року, що у 2023 році складає 1342,00 гривні.

Платник податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років має право на податкову соціальну пільгу у розмірі 100 відс. суми пільги, яка визначена п.п. 169.1.1 п. 169.1 ст. 169 ПКУ, що у 2023 році складає 1342,00 грн., у розрахунку на кожен таку дитину (п.п. 169.1.2 п. 169.1 ст. 169 ПКУ).

Згідно з абзацом першим п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 ПКУ податкова соціальна пільга застосовується до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітна плата (інші прирівняні до неї відповідно до законодавства виплати, компенсації та винагороди), якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень.

У 2023 році розмір заробітної плати, що дає право на податкову соціальну пільгу, становить – 3760,00 грн. (прожитковий мінімум на працездатну особу у розмірі 2684,00 грн. x 1,4 та округлено до найближчих 10 гривень).

При цьому граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги одному з батьків у випадку та у розмірі передбаченому п.п. 169.1.2 п. 169.1 ст. 169 ПКУ, визначається як добуток суми, визначеної у абзаці першому п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 ПКУ, та відповідної кількості дітей.

Чи підлягає оподаткуванню ПДФО участь у семінарі (конференції, навчанні) найманого працівника, якщо семінар (конференція, навчання) проводиться за профілем діяльності ЮО, у тому числі за кордоном?

Кошти сплачені роботодавцем на користь вітчизняних вищих та професійно-технічних навчальних закладів за навчання фізичної особи, що не перевищує у 2023 році – 20100,00 грн. за кожний місяць навчання та витрати роботодавця у зв'язку з підвищенням кваліфікації (перепідготовкою) працівника, не включаються до складу оподатковуваного доходу такої фізичної особи (працівника).

До складу загального місячного (річного) оподатковуваного доходу не включається сума витрат роботодавця у зв'язку з підвищенням кваліфікації (перепідготовкою) платника податку згідно із законом.

У разі порушення зазначених умов та в частині перевищення суми в розмірі 20100,00 грн. кошти, сплачені роботодавцем за навчання фізичної особи прирівнюються до додаткового блага та оподатковуються за ставкою 18 відсотків.

Щодо участі працівника у семінарах та конференціях, то у разі якщо запрошеною стороною семінару (конференції) та за умовами договору отримувачем інформаційно-консультаційних послуг є юридична особа (роботодавець), інтереси якої представляє працівник, то сума сплачена юридичною особою (роботодавцем) за участь у семінарі (конференції) не є доходом такого працівника та об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб.

Чи оподатковується ПДФО сума одноразової грошової допомоги, яка надається членам сімей військовослужбовців, які загинули (безвісно пропали) або померли під час захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України?

Перелік доходів, які не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податків, визначено ст. 165 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями.

Відповідно до п.п. «а» п.п. 165.1.1 п. 165.1 ст. 165 ПКУ до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включається сума грошової допомоги, яка надається згідно із законом, указами Президента України та актами Кабінету Міністрів України членам сімей військовослужбовців, поліцейських чи осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, органів і підрозділів цивільного захисту, Державної кримінально-виконавчої служби України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, які загинули (безвісно пропали) або померли під час виконання службових обов'язків та/або захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України.

ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК

Який термін подання фізичною особою додатка ЄСВ 2 «Розрахунок сум добровільних внесків, передбачених договором про добровільну участь, які підлягають сплаті» у складі Податкової декларації про майновий стан і доходи та чи застосовується відповідальність за неподання Додатка ЄСВ 2?

Відповідно до п. 2 частини першої ст. 1 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» із змінами та доповненнями єдиний внесок на загальнообов’язкове державне соціальне страхування – консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов’язкового державного соціального страхування в обов’язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб та членів їхніх сімей на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов’язкового державного соціального страхування.

Коло платників, які мають право на добровільну сплату єдиного внеску, визначено частиною першою ст. 10 Закону № 2464.

Платник єдиного внеску зобов’язаний, зокрема:

- своєчасно та в повному обсязі нараховувати, обчислювати і сплачувати єдиний внесок до податкового органу за основним місцем обліку платника єдиного внеску (п. 2 частини другої ст. 6 Закону № 2464);

- подавати звітність, у тому числі про основне місце роботи працівника, про нарахування єдиного внеску в розмірах, визначених відповідно до Закону № 2464 у складі звітності з податку на доходи фізичних осіб (єдиного податку) до податкового органу за основним місцем обліку платника єдиного внеску у строки та порядку, встановлені Податковим кодексом України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (п. 4 частини другої ст. 6 Закону № 2464).

Фізичні особи, які уклали договір на добровільну участь у системі загальнообов’язкового державного соціального страхування, подають Податкову декларацію про майновий стан і доходи, затверджену наказом Міністерства фінансів України від 02.10.2015 № 859 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 17.05.2022 № 143, у складі якої формують додаток ЄСВ 2 «Розрахунок сум добровільних внесків, передбачених договором про добровільну участь, які підлягають сплаті»).

Згідно з Інструкцією щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи, затвердженою Наказом № 143, Декларації подаються за звітний (податковий) період, що дорівнює календарному місяцю – з 01 числа місяця узгодження збільшення або зменшення зобов’язання з єдиного внеску за результатами проведеної документальної перевірки або місяця подання декларації для призначення пенсії або місяця подання декларації, в якому закінчився строк дії договору про добровільну участь у системі загальнообов’язкового державного соціального страхування або місяця подання Декларації при поданні відповідно до п. 179.3 ст. 179 розд. IV ПКУ платниками податку – резидентами, які виїжджають за кордон на постійне місце проживання (п.п. 4 п. 6 розд. I Інструкції).

Тобто, звітний період, за який подається Декларація у разі закінчення строку дії Договору, становить календарний місяць з 01 числа місяця подання Декларації, в якому закінчився строк дії Договору.

Відповідно до п.п. 49.18.1 п. 49.18 ст. 49 ПКУ податкові декларації крім випадків, передбачених ПКУ, подаються за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному місяцю (у тому числі в разі сплати місячних авансових внесків) – протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця.

У Договорі зазначаються, зокрема, права та обов'язки сторін, відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору (частина четверта ст. 10 Закону № 2464).

Чинним законодавством не передбачено відповідальності до фізичної особи, яка уклала Договір, але не подала (несвоєчасно подала, подала за невстановленою формою) Додаток ЄСВ 2 у складі Декларації.

Чи подають Додаток ЄСВ 1 у складі Податкової декларації про майновий стан і доходи ФОП на загальній системі оподаткування, особи, які провадять незалежну професійну діяльність та члени фермерського господарства, які мають статус пенсіонера або особи з інвалідністю та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу?

Згідно з пп. 2 та 4 частини другої ст. 6 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» із змінами та доповненнями платники єдиного внеску зобов'язані своєчасно та в повному обсязі нараховувати, обчислювати і сплачувати єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, подавати звітність про нарахування єдиного внеску в розмірах, визначених відповідно до Закону № 2464, зокрема, у складі звітності з податку на доходи фізичних осіб у строки та порядку, встановлені Податковим кодексом України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями.

Базою нарахування єдиного внеску для фізичних осіб – підприємці на загальній системі оподаткування, осіб, які провадять незалежну професійну діяльність та членів фермерського господарства є сума доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску за місяць, у якому отримано дохід (прибуток). У разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному періоді або окремому місяці звітного періоду, такий платник має право самостійно визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої Законом № 2464. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску (п. 2 частини першої ст. 7 Закону № 2464).

Відповідно до частини четвертої ст. 4 Закону № 2464 такі платники звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо отримують пенсію за

віком або за вислугу років, або є особами з інвалідністю, або досягли віку, встановленого ст. 26 Закону України від 09 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» із змінами та доповненнями, та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу. Такі особи можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Державною податковою службою України та Пенсійним фондом України (складається Протокол про обмін інформацією щодо даних про фізичних осіб (платників єдиного внеску), відповідно до норм якого ПФУ щомісяця надає ДПС інформацію щодо фізичних осіб (платників єдиного внеску) про те, що вони є пенсіонерами за віком або за вислугою років, або є особами з інвалідністю, із зазначенням дати встановлення пенсії або інвалідності.

Після відображення зазначеної інформації в інформаційно-комунікаційній системі «Податковий блок», таким платникам припиняється нарахування єдиного внеску з наступного місяця після встановлення пенсії.

Фізичні особи – підприємці на загальній системі оподаткування, особи, які провадять незалежну професійну діяльність та члени фермерського господарства подають Податкову декларацію про майновий стан і доходи, затверджену наказом Міністерства фінансів України від 02.10.2015 № 859 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 17.05.2022 № 143), у складі якої формують додаток ЄСВ 1 «Розрахунок сум нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску».

Враховуючи зазначене, фізичні особи – підприємці на загальній системі оподаткування, особи, які провадять незалежну професійну діяльність, та члени фермерського господарства, які мають статус пенсіонера або особи з інвалідністю та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу протягом 12 місяців звітного року, звільняються від подання додатка ЄСВ 1 у складі Декларації. Такі особи можуть подати Додаток ЄСВ 1 за умови самостійного визначення бази нарахування єдиного внеску.

Платники, звільнені від сплати єдиного внеску відповідно до частини четвертої ст. 4 Закону № 2464 не з початку звітного року, зобов'язані подати Додаток ЄСВ 1 у складі Декларації за всі місяці до місяця встановлення пенсії/встановлення інвалідності/досягнення пенсійного віку включно.

Яким чином заповнюється додаток ЄСВ 2 «Розрахунок сум добровільних внесків, передбачених договором про добровільну участь, які підлягають сплаті» у складі податкової декларації про майновий стан і доходи?

Фізичні особи, які уклали договір на добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, подають Податкову декларацію про майновий стан і доходи, затверджену наказом Міністерства фінансів України від 02.10.2015 № 859 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 17.05.2022 № 143, у складі якої формують додаток ЄСВ 2 «Розрахунок сум добровільних внесків, передбачених договором про добровільну участь, які підлягають сплаті».

Згідно з п. 7 розд. IV Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи, затвердженої Наказом № 143, Додаток ЄСВ 2 до Декларації заповнюється наступним чином:

- у рядку 1 – зазначається реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають позначку в паспорті);

- у рядку 2 – для ідентифікації особи у Пенсійному фонді України для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті, зазначається:

 - для власників паспорта у формі книжечки серія та номер паспорта у форматі БКNNXXXXXX, де БК – константа, що вказує на реєстрацію в ПФУ за паспортними даними; NN – дві українські літери серії паспорта (верхній регістр); XXXXXX – шість цифр номера паспорта (з ведучими нулями);

 - для власників паспорта у формі пластикової картки у форматі ПXXXXXXX, де П – константа, що вказує на реєстрацію в ПФУ за паспортними даними; XXXXXXXX – дев'ять цифр номера паспорта;

- у рядку 3 – заповнюються прізвище, ім'я, по батькові;

- у рядку 4 – позначкою «х» зазначається необхідний тип декларації «Звітна» або «Звітна нова» (у разі необхідності повного скасування інформації, що попередньо була подана до контролюючого органу у формі «Звітна» за аналогічний звітний період);

- у рядку 4.1 – незалежно від типу декларації зазначається додаткова позначка «Довідкова» та номер календарного місяця (числове значення), в якому подається така Декларація;

- у рядку 5 зазначаються:

 - рік, за який формується Додаток ЄСВ 2;

 - номер Додатка ЄСВ 2 в Декларації в межах одного Договору, оскільки в Декларації може бути подано кілька Додатків ЄСВ 2, в табличних частинах яких зазначаються дані окремо за кожен рік;

- у рядку 6 зазначається номер договору про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, а також обов'язково заповнюються поля:

 - дата укладання Договору (дата, з якої Договір набирає чинності);

 - дата закінчення дії Договору;

 - дата розірвання Договору – зазначається у разі дострокового розірвання договору безпосередньо застрахованою особою або контролюючим органом у випадках передбачених частиною восьмою ст. 10 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», в іншому випадку зазначене поле не заповнюється;

- попередній період, згідно з Договором, за який сплачується єдиний внесок –

зазначається попередній період, якщо особа здійснює одноразову сплату єдиного внеску із застосуванням коефіцієнта 2, у разі, коли особа страхується добровільно зазначене поле не заповнюється;

дата здійснення сплати – зазначається дата, коли особа здійснює одноразову сплату єдиного внеску та нею сплачено такий внесок однією сумою протягом 10 календарних днів з моменту підписання договору;

у рядку 7 – зазначається позначкою «х» тип форми «добровільна участь»;

у рядку 8 – зазначається позначка «х» залежно від обраного виду страхування: або у загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванні, або у загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні, при цьому в іншому полі позначка не проставляється;

у рядку 9 – вноситься позначка «х», лише у разі якщо особа здійснює одноразову сплату єдиного внеску. Якщо особа страхується добровільно, така позначка не проставляється;

у рядку 10 – зазначається загальна сума, яка була добровільно сплачена на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та з якої сплачено єдиний внесок і яка використовується для обчислення пенсії.

Усі графи табличної частини Додатка ЄСВ 2 заповнюються в розрізі календарних місяців.

Поля, що стосуються відомостей про суми добровільних внесків, передбачених Договором є обов'язковими для заповнення.

У табличній частині Додатка ЄСВ 2 у розрізі календарних місяців зазначаються:

у графі 2 – код категорії застрахованої особи відповідно до переліку:

16 – для осіб, які беруть добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування (особа, яка страхується добровільно);

65 – для осіб, які беруть добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування та які одноразово сплачують суму єдиного внеску за попередні періоди, в яких особа не підлягала загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню (особа, яка здійснює одноразову сплату єдиного внеску);

у графі 3 – сума, з якої сплачено страховий внесок і яка використовується для обчислення страхових виплат;

у графі 4 – сума єдиного внеску, що підлягає обов'язковій сплаті, не менше суми мінімального страхового внеску та не більше максимального розміру страхового внеску. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску та не може бути більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої Законом № 2464;

у графі 5 зазначається кількість календарних днів відповідно до даних про дію Договору у звітному періоді.

У разі якщо розрахунок подається за декілька років одночасно, подається одна Декларація і окремо за кожен рік Додаток ЄСВ 2.

Чи подають ФОП на загальній системі оподаткування, особи, які провадять незалежну професійну діяльність, та члени фермерського господарства (крім тих, які припиняють підприємницьку діяльність) Додаток ЄСВ 1 з нульовими показниками у складі Податкової декларації про майновий стан і доходи, якщо протягом звітного року дохід від підприємницької діяльності не отримувався, проте є обов'язок із подання Декларації з інших підстав?

Відповідно до п. 2 частини першої ст. 7 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» із змінами та доповненнями для фізичних осіб – підприємців на загальній системі оподаткування, осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, та членів фермерського господарства базою нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування є сума доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску за місяць, у якому отримано дохід (прибуток).

У разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному періоді або окремому місяці звітного періоду, такий платник має право самостійно визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої Законом № 2464. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Пунктом 4 частини другої ст. 6 Закону № 2464 встановлено, що платники єдиного внеску зобов'язані подавати звітність про нарахування єдиного внеску в розмірах, визначених відповідно до Закону № 2464, зокрема, у складі звітності з податку на доходи фізичних осіб у строки та порядку, встановлені Податковим кодексом України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями.

Фізичні особи – підприємці на загальній системі оподаткування, особи, які провадять незалежну професійну діяльність, та члени фермерського господарства подають Податкову декларацію про майновий стан і доходи, затверджену наказом Міністерства фінансів України від 02.10.2015 № 859 у складі якої формують додаток ЄСВ 1 «Розрахунок сум нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску».

Пунктом 177.5 ст. 177 ПКУ встановлено, що Декларація подається фізичними особами – підприємцями до контролюючого органу за місцем своєї податкової адреси за результатами календарного року у строки, встановлені ПКУ для річного звітного податкового періоду, в якій також зазначаються авансові платежі з податку на доходи фізичних осіб.

Згідно з п.п. 49.18.4 п. 49.18 ст. 49 ПКУ для платників податку на доходи фізичних осіб, у тому числі самозайнятих осіб, Декларація подається за звітний (податковий) період, що дорівнює календарному року, – до 1 травня року, що настає за звітним, крім випадків, передбачених розд. IV ПКУ.

Абзацом першим п. 49.2 ст. 49 ПКУ встановлено, що платник податків зобов'язаний за кожний встановлений ПКУ звітний період, в якому виникають

об'єкти оподаткування, або у разі наявності показників, які підлягають декларуванню, відповідно до вимог ПКУ податковій декларації щодо кожного окремого податку, платником якого він є.

Разом з тим, п. 2 розд. II Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи, затвердженої Наказом № 143, визначено, що додатки є складовою частиною Декларації і без Декларації не є дійсними. Додатки заповнюються та подаються виключно за наявності доходів (витрат), розрахунків яких міститься у цих додатках.

Отже, фізичні особи – підприємці на загальній системі оподаткування, особи, які провадять незалежну професійну діяльність, та члени фермерського господарства, які протягом звітного року дохід від підприємницької діяльності не отримували, проте є обов'язок із подання Декларації з інших підстав, не подають Додаток ЄСВ 1 у складі Декларації.

За якими ідентифікаторами форм в електронному вигляді подається Податкова декларація про майновий стан і доходи та додатки ЄСВ 1, ЄСВ 2, ЄСВ 3 з типом «Звітна» («Звітна нова») як «Довідкова»?

Форма податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкція щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи затверджені наказом Міністерства фінансів України від 02.10.2015 № 859 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 17.05.2022 № 143).

Відповідно до п.п. 1 п. 1 розд. III Інструкції Декларація типу «Звітна» або «Звітна нова» із одночасним зазначенням додаткової позначки «Довідкова» – це Декларація, що подається:

платниками єдиного внеску, визначеними пп. 4 (фізичні особи – підприємці, крім тих, які обрали спрощену систему оподаткування), 5 (особи, які провадять незалежну професійну діяльність), 5 прим. 1 (члени фермерського господарства) частини першої ст. 4 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» із змінами та доповненнями за себе за період до дати формування заяви на призначення пенсії або до дати настання страхового випадку;

особами, які беруть участь у добровільному страхуванні;

платниками єдиного внеску, визначеними пп. 4, 5, 5 прим. 1 частини першої ст. 4 Закону № 2464 за себе, якщо за результатами проведеної документальної перевірки збільшено або зменшено зобов'язання з єдиного внеску таким платником.

На вебпорталі ДПС у рубриці Електронна звітність>Платникам податків про електронну звітність>Інформаційно-аналітичне забезпечення>Реєстр форм електронних документів розміщені електронна форма Декларації (довідкова), за ідентифікатором форми F0100413, у складі якої формуються додатки:

додаток ЄСВ 1 «Розрахунок сум нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску» – за ідентифікатором форми F0141913 (подається у разі призначення пенсії/призначення матеріального забезпечення, страхових виплат);

додаток ЄСВ 2 «Розрахунок сум добровільних внесків, передбачених договором про добровільну участь, які підлягають сплаті» – за ідентифікатором форми F0142013 (подається особами, які беруть участь у добровільному страхуванні);

додаток ЄСВ 3 «Розрахунок збільшення або зменшення сум зобов'язань з єдиного внеску за результатами проведеної документальної перевірки» – за ідентифікатором форми F0142113 (подається, якщо за результатами проведеної документальної перевірки збільшено або зменшено зобов'язання з єдиного внеску).

РЕЄСТРАТОРИ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Де можна отримати інформацію про «Реєстраційний номер екземпляра РРО»?

Для заповнення графи «Реєстраційний номер екземпляра РРО», заяви ф. №1-РРО можна звернутися до виробника або постачальника РРО, як такого що реєстрував РРО у реєстрі екземплярів РРО Головне управління ДПС у м. Києві звертає увагу, що в період дії воєнного стану обмежено доступ до публічних електронних реєстрів, тому суб'єкт господарювання з метою отримання інформації для заповнення графи «Реєстраційний номер екземпляра РРО», зокрема, заяви про реєстрацію реєстраторів розрахункових операцій за формою №1-РРО (ідентифікатор форми **J/F1311405**), заяви про реєстрацію книги обліку розрахункових операцій та/або розрахункової книжки за формою №1-КОРО (**J/F1311304**) може звернутися до:

- виробника або постачальника РРО, як такого що реєстрував РРО у реєстрі екземплярів реєстраторів розрахункових операцій;
- податкового органу як власника Реєстру.

Інформацію про реєстраційний номер екземпляру РРО можливо отримати в приватній частині Електронного кабінету в режимі перегляду облікових даних платника, пункт «Відомості про РРО».

Перевезення пасажирів з використанням талонів: що з РРО?

Фізособи-«єдинники» при здійсненні перевезення пасажирів у разі проведення розрахунків з використанням талонів, квитків з нанесеними друкарським способом серією, номером, номінальною вартістю, РРО та/або ПРРО та РК не застосовують ДПС у м. Києві звертає увагу, що платниками єдиного податку першої групи РРО та/або ПРРО не застосовуються (п. 296.10 ПКУ).

Згідно з п. 4 ст. 9 Закону України від 06.07.1995 р. №265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» РРО та/або ПРРО та розрахункові книжки не застосовуються, зокрема, при продажу проїзних і перевізних документів на автомобільному транспорті з видачею талонів, квитанцій, квитків з нанесеними друкарським способом серією, номером, номінальною вартістю.

Статтею 39 Закону України від 05.04.2001 р. №2344-III «Про автомобільний транспорт» визначено, що документ для регулярних пасажирських перевезень для пасажирів – квиток на проїзд в автобусі та на перевезення багажу (для пільгового проїзду – посвідчення особи встановленого зразка чи довідка, на підставі якої надається пільга), а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – електронний квиток та документи для пільгового проїзду.

Наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 25.05.2006 р.

№503 затверджені Типові форми квитків на проїзд пасажирів і перевезення багажу на маршрутах загального користування.

Отже, фізичні особи – підприємці – платники єдиного податку, які здійснюють перевезення пасажирів, у разі проведення розрахунків з використанням талонів, квитків з нанесеними друкарським способом серією, номером, номінальною вартістю, РРО та/або ПРРО та РК не застосовують.

ЗЕМЕЛЬНИЙ ПОДАТОК

Визначення мінімального податкового зобов'язання для фізичних осіб

Законом України від 30 листопада 2021 року № 1914 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень» для платників податків – фізичних осіб, у яких у власності та/або користуванні (оренді, суборенді, емфітевзисі, постійному користуванні) є земельні ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь, вводиться поняття мінімального податкового зобов'язання. Відповідно до п. 64 розділу XX «Перехідні положення»

Податкового кодексу України першим роком, за який визначається мінімальне податкове зобов'язання, є 2022 рік. Платником у частині МПЗ є резидент, який володіє та/або користується (орендує (суборендує), на умовах емфітевзису, постійно користується) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь (п.п. 162.1.11 п. 162.1 ст. 162 Кодексу).

Підпунктом 170.14.3 п. 170.14 ст. 170 Кодексу встановлено, що визначення загального МПЗ фізичним особам, які не зареєстровані як фізичні особи – підприємці, здійснюється контролюючими органами за податковою адресою таких осіб до 1 липня року, наступного за звітним. Звертаємо увагу, що платниками податку до бюджету сплачується лише позитивне значення різниці між сумою загального МПЗ та сумою сплачених протягом податкового (звітного) року податків, зборів, платежів, пов'язаних з виробництвом та реалізацією власної сільськогосподарської продукції та/або з 2/3 власністю та/або користуванням (орендою, суборендою, емфітевзисом, постійним користуванням) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь. До загальної суми сплачених протягом податкового (звітного) року податків, зборів, платежів для платника податку – фізичної особи включаються: податок на доходи фізичних осіб та військовий збір з доходів від продажу власної сільськогосподарської продукції; земельний податок за земельні

ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь (п.п. 170.14.5 п. 170.14 ст. 170 Кодексу).

Отже, вперше фізичні особи, які не зареєстровані як фізичні особи – підприємці, отримають податкове повідомлення-рішення з детальним розрахунком суми річного податкового зобов'язання з податку за земельні ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь, до 01.07.2023. Слід зазначити, що у разі передачі земельних ділянок в оренду (суборенду), емфітевзис або інше користування (при оформленні таких взаємовідносин відповідно до чинного законодавства) МПЗ визначається для орендарів, користувачів на інших умовах таких земельних ділянок у порядку, визначеному Кодексом.

Тобто, для фізичних осіб, які відповідно до норм Цивільного кодексу України, Земельного кодексу України та Закону України від 06 жовтня 1998 року № 161 «Про оренду землі» оформили взаємовідносини щодо передачі сільськогосподарських угідь в оренду (суборенду), емфітевзис або інше користування, МПЗ контролюючим органом не визначається. У такому випадку МПЗ за такі землі сплачує орендар. Розрахункова сума МПЗ визначається за формулами, встановленими ст. 381 Кодексу, в залежності від наявної нормативно грошової оцінки відповідної земельної ділянки або нормативно грошової оцінки 1 гектара ріллі по Автономній Республіці Крим або по області з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного відповідно до порядку, встановленого Кодексом для справляння плати за землю; коефіцієнту та кількості календарних місяців, протягом яких земельна ділянка перебуває у власності, оренді, користуванні на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) платника податків.

Звертаємо увагу, що відповідно до п. 67 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу тимчасово, для розрахунку МПЗ за 2022 та 2023 податкові (звітні) роки коефіцієнт застосовується із значенням 0,04. Сума податку у частині позитивного значення різниці між сумою загального МПЗ та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів розподіляється контролюючим органом пропорційно до питомої ваги площі кожної із земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь, та сплачується (перераховується) до місцевих бюджетів за місцезнаходженням таких земельних ділянок. 3/3 У разі згоди платника податку з визначеним контролюючим органом загальним мінімальним податковим зобов'язанням та/або розрахованою сумою річного податкового зобов'язання з податку такий платник зобов'язаний сплатити зазначену у відповідному податковому повідомленні-рішенні суму податку протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення (п.п. 170.14.6 п. 170.1 ст. 170 Кодексу).

Відповідно до п.п 170.14.6 п. 170.1 ст. 170 Кодексу, у разі незгоди платника податку з визначеним контролюючим органом загальним МПЗ та/або розрахованою у відповідному податковому повідомленні-рішенні сумою річного податкового зобов'язання з податку такий платник податку має право у порядку, встановленому ст. 42 Кодексу, протягом 30 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення звернутися до контролюючого органу для

проведення звірки даних, використаних для розрахунку суми податку, з наданням підтвердних документів, зокрема щодо: земельних ділянок, що знаходяться у платника податку у власності та/або постійному користуванні або в оренді (суборенді, емфітевзисі), їх нормативної грошової оцінки та площі; суми доходу, отриманого від реалізації власної сільськогосподарської продукції; суми сплачених податків, зборів, платежів.

Щодо індексації нормативної грошової оцінки земель при декларуванні плати за землю на 2023 рік

Нормативна грошова оцінка земельної ділянки визначає такий елемент плати за землю як база оподаткування плати за землю (стаття 271 Податкового кодексу України). Державною службою статистики України визначено, що індекс споживчих цін по Україні за 2022 рік (грудень до грудня попереднього року) становить 126,6 відсотків.

Натомість, для цілей оподаткування платою за землю, у разі якщо індекс цін перевищує 115 відсотків, такий індекс застосовується із значенням 115 (абзац четвертий пункту 289.2 статті 289 Кодексу). Водночас, для цілей обчислення податкових зобов'язань з плати за землю в частині сільськогосподарських угідь (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги) індекс споживчих цін за 2022 рік визначено у розмірі 100 відсотків (абзац другий пункту 9 підрозділу 6 Перехідних положень Кодексу).

Тобто, значення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки земель і земельних ділянок за 2022 рік становить: для сільськогосподарських угідь (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги) – 1,0; для земель і земельних ділянок (крім сільськогосподарських угідь) – 1,15. Разом з тим, для земельних ділянок, що не належать до сільськогосподарських угідь, нормативна грошова оцінка яких не виконана, але у якості бази оподаткування застосовується вартісний еквівалент нормативної грошової оцінки ріллі по області, податкові зобов'язання з плати за землю обчислюються із застосуванням граничної величини індексу споживчих цін у розмірі 115 відсотків.

Для визначення податкового зобов'язання з плати за землю застосовується коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки за 2022 рік

Як повідомляє Держгеокадастр, за інформацією, наданою Державною службою статистики України, індекс споживчих цін за 2022 рік склав 126,6%.

Водночас згідно пункту 289.2 ПКУ встановлено, якщо індекс споживчих цін перевищує 115%, такий індекс застосовується із значенням 115.

Відповідно до пункту 9 підрозділу 6 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ (в редакції Закону № 1914) індекс споживчих цін, що використовується для визначення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки земель, застосовується із значенням 100%:

- за 2017-2022 роки - для сільськогосподарських угідь (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги);
- за 2017-2020 роки - для земель населених пунктів та інших земель несільськогосподарського призначення.

Відповідно, значення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки земель і земельних ділянок за 2022 рік становить:

- для сільськогосподарських угідь (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги) - 1,0;
- для земель і земельних ділянок (крім сільськогосподарських угідь) - 1,15.

РЕНТНА ПЛАТА

Коли не потрібно сплачувати рентну плату?

Рентна плата за спеціальне використання води не справляється:

- за воду, що використовується для задоволення питних і санітарно-гігієнічних потреб населення (сукупності людей, які знаходяться на даній території в той чи інший період часу, незалежно від характеру та тривалості проживання, в межах їх житлового фонду та присадибних ділянок), у тому числі для задоволення виключно власних питних і санітарно-гігієнічних потреб юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та платників єдиного податку (пп. 255.4.1 ПКУ);
- за воду, що використовується для протипожежних потреб (пп. 255.4.2 ПКУ);
- за воду, що використовується для потреб зовнішнього благоустрою територій міст та інших населених пунктів (пп. 255.4.3 ПКУ);
- за воду, що використовується для пилозаглушення у шахтах і кар'єрах (пп. 255.4.4 ПКУ);
- за воду, що забирається науково-дослідними установами, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України, для проведення наукових досліджень у галузі рисосіяння та для виробництва елітного насіння рису (пп. 255.4.5 ПКУ);
- за підземну воду, що вилучається з надр для усунення шкідливої дії вод (підтоплення, засолення, заболочення, зсуву, забруднення тощо), крім кар'єрної, шахтної та дренажної води, що використовується у господарській діяльності після вилучення та/або отримується для використання іншими користувачами (пп. 255.4.7 ПКУ);
- за воду, що забирається для забезпечення випуску молоді цінних промислових видів риби та інших водних живих ресурсів у водні об'єкти (пп. 255.4.8 ПКУ);
- за морську воду, крім води з лиманів (пп. 255.4.9 ПКУ);
- за воду, що використовується садівницькими та городницькими товариствами (кооперативами) (пп. 255.4.10 ПКУ);.

- за воду, що забирається для реабілітації, лікування та оздоровлення реабілітаційними установами для осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, підприємствами, установами та організаціями фізкультури та спорту для осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які засновані всеукраїнськими громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю відповідно до закону (пп. 255.4.11 ПКУ);
- для потреб гідроенергетики – гідроакумуючих електростанцій, які функціонують у комплексі з гідроелектростанціями (пп. 255.4.12 ПКУ);

для потреб водного транспорту:

- з морського водного транспорту, який використовує річковий водний шлях виключно для заходження з моря у морський порт, розташований у пониззі річки, без використання спеціальних заходів забезпечення судноплавства (попуски води з водосховищ та шлюзування);
- під час експлуатації водних шляхів стоянковими (нафтоперекачувальні станції, плавнафтобази, дебаркадери, доки плавучі, судна з механічним обладнанням та інші стоянкові судна) і службово-допоміжними суднами та експлуатації водних шляхів річки Дунаю (пп. 255.4.13 ПКУ).

ЛІЦЕНЗІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Наявність яких ємностей передбачає обов'язковість отримання ліцензії на зберігання пального

Зберігання пального здійснюється суб'єктами господарювання всіх форм власності за наявності ліцензії. Відповідно до ст. 1 Закону № 481 зберігання пального – діяльність із зберігання пального (власного або отриманого від інших осіб) із зміною або без зміни його фізико-хімічних характеристик. Місцем зберігання пального є місце (територія), на якому розташовані споруди та/або обладнання, та/або ємності, що використовуються для зберігання пального на праві власності або користування. Підпунктом 14.1.6 прим. 1 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI передбачено, що не є акцизним складом пересувним, зокрема, паливний бак транспортного засобу. Частиною двадцять другою ст. 15 Закону № 481 передбачено, що суб'єкти господарювання, які здійснюють, зокрема, зберігання пального виключно у споживчій тарі до 5 літрів, ліцензії на зберігання пального не отримують. Відповідно до частини сімнадцятої ст. 15 Закону № 481 суб'єкт господарювання (у тому числі іноземний суб'єкт господарювання, який діє через своє зареєстроване постійне представництво) має право зберігати пальне без отримання ліцензії на право зберігання пального в місцях виробництва пального або місцях оптової торгівлі паливом чи місцях роздрібної торгівлі паливом, на які отримані відповідні ліцензії.

Ліцензія на право зберігання пального не отримується на місця зберігання пального, що використовуються: підприємствами, установами та організаціями,

які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевого бюджету; 2/2 підприємствами, установами та організаціями системи державного резерву; суб'єктами господарювання (у тому числі іноземними суб'єктами господарювання, які діють через свої зареєстровані постійні представництва) для зберігання пального, яке споживається для власних виробничотехнологічних потреб виключно на нафто- та газовидобувних майданчиках, бурових платформах і яке не реалізується через місця роздрібної торгівлі (частина двадцята ст. 15 Закону № 481).

Суб'єкти господарювання (у тому числі іноземні суб'єкти господарювання, які діють через свої зареєстровані постійні представництва) отримують ліцензії на зберігання пального на кожне місце зберігання пального. Отже, зберігання пального у паливному баку автомобіля не потребує отримання ліцензії на право зберігання пального.

У разі, якщо пальне зберігається в каністрі, ємності, що використовується для зберігання пального, іншій споживчій тарі об'ємом більше 5 літрів, необхідно отримувати ліцензію на право зберігання пального на кожне місце зберігання пального крім випадків, передбачених ст. 15 Закону № 481 коли така ліцензія не отримується. При цьому, ст. 18 Закону № 481 встановлено, що на період дії воєнного стану на території України та протягом 30 днів з дня його припинення або скасування: суб'єкт господарювання (у тому числі іноземний суб'єкт господарювання, який діє через своє зареєстроване постійне представництво) має право зберігати пальне, яке споживається для заправлення електрогенераторної установки в обсязі до 2000 літрів на кожному об'єкті, що забезпечений електрогенераторною установкою, без отримання дозвільних документів (документів дозвільного характеру, ліцензії на право зберігання пального, результатів надання інших адміністративних послуг); зберігання пального, яке споживається для заправлення електрогенераторної установки в обсязі понад 2000 літрів на кожному об'єкті, що забезпечений електрогенераторною установкою, здійснюється суб'єктом господарювання (у тому числі іноземним суб'єктом господарювання, який діє через своє зареєстроване постійне представництво) на підставі безоплатного подання до територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, декларації про провадження господарської діяльності із зберігання пального.

ІНШЕ

За яких умов операції суб'єкта господарювання з використання пального не вважаються операціями з реалізації пального?

Підпунктом 14.1.212 пункту 14.1 статті 14 ПКУ визначено, зокрема, що не вважаються реалізацією пального операції з фізичної передачі (відпуску, відвантаження) пального на митній території України при використанні пального

суб'єктами господарювання, які не є розпорядниками акцизного складу/акцизного складу пересувного, що передано (відпущено, відвантажено) платником акцизного податку таким суб'єктам господарювання виключно для потреб власного споживання чи промислової переробки.

До власного споживання також відносяться операції із заправлення паливом за договорами підряду при одночасному виконанні таких умов:

а) замовники за договорами підряду не здійснюють реалізацію пального іншим особам, крім реалізації бензолу поза межами митної території України в митному режимі експорту;

б) заправлення здійснюється в паливний бак машин, механізмів, техніки та обладнання для агропромислового комплексу, паливний бак транспортних засобів спеціального призначення або паливний бак спеціального обладнання чи пристрою, які:

- призначені для виконання робіт на землях сільськогосподарського або лісового призначення, на землях, наданих гірничим підприємствам для видобування корисних копалин та розробки родовищ корисних копалин, а також для виконання робіт з будівництва доріг;
- належать іншим особам;
- виконують роботи протягом строку дії договору підряду виключно на зазначених у цьому пункті землях, що перебувають у власності або користуванні замовника;

в) транспортні засоби, що здійснюють заправлення в паливний бак машин, механізмів, техніки та обладнання для агропромислового комплексу, у паливний бак транспортних засобів спеціального призначення або в паливний бак спеціального обладнання чи пристрою, зазначені в підпункт "б" підпункту 14.1.212 пункту 14.1 статті 14 ПКУ, повинні бути обладнані витратомірами-лічильниками на кожному місці відпуску пального наливом з такого транспортного засобу.

Крім того, підпунктом 14.1.212 пункту 14.1 статті 14 ПКУ визначено операції, які на період дії правового режиму воєнного стану чи надзвичайного стану не вважаються реалізацією пального.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОДАТКОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Податок на прибуток підприємств

Щодо оподаткування в Україні прибутку контрольованої іноземної компанії

(Індивідуальна податкова консультація 21.10.2022 № 1750/ІПК/99-00-21-02-02-06)

Державна податкова служба України розглянула звернення щодо оподаткування в Україні прибутку контрольованої іноземної компанії, та керуючись ст. 52 Податкового кодексу України, повідомляє.

У своєму зверненні платник податків повідомив, що у 2022 році планує виступити учасником обмеженого партнерства (LP) – утворення без статусу юридичної особи, зареєстрованого у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії. При цьому, Товариство у вказаному Партнерстві буде контролюючою особою.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 4 липня 2017 року № 480, організаційно-правова форма Limited Partnership LP (обмежене партнерство, Limited Partnership), назва держави - Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, входить до Переліку організаційно-правових форм нерезидентів, які не сплачують податок на прибуток (корпоративний податок), у тому числі податок з доходів, отриманих за межами держави реєстрації таких нерезидентів, та/або не є податковими резидентами держави, в якій вони зареєстровані як юридичні особи.

Враховуючи вищевикладене, платник податків просить надати індивідуальну податкову консультацію з наступних питань:

1. Чи прирівнюється дохід від партнерства (LP) – утворення без статусу юридичної особи, зареєстрованого у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії до дивідендів.
2. Яким чином з 01 січня 2022 року буде оподатковуватися іноземний дохід, отриманий юридичною особою – резидентом України, яка є учасником обмеженого партнерства (LP) – утворення без статусу юридичної особи, зареєстрованого у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії.

Щодо питання 1

Законом України від 16.01.2020 № 466-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» зі змінами та доповненнями розділ I Кодексу доповнено ст. 39 2 «Контрольовані іноземні компанії», яка відповідно до Закону України від 17.12.2020 № 1117-IX набрала чинності з 01.01.2022 року.

Так, відповідно до п.п. 392.1.1 п. 392.1 ст.392 Кодексу контрольованою іноземною компанією визнається будь-яка юридична особа, зареєстрована в іноземній державі або території, яка визнається такою, що знаходиться під контролем фізичної особи – резидента України або юридичної особи – резидента України відповідно до правил, визначених цим Кодексом.

Юридичною особою може визнаватися корпоративне утворення (об'єднання) або організація, наділена правом володіти активами, мати права та обов'язки та здійснювати діяльність від власного імені та незалежно від засновників, учасників або форми власності. Наявність у контрольованої іноземної компанії статусу юридичної особи визнається відповідно до законодавства її реєстрації.

У випадках, передбачених цією статтею, до контрольованої іноземної компанії може прирівнюватися іноземне утворення без статусу юридичної особи.

Утворенням без статусу юридичної особи визнається утворення, створене на підставі правочину або зареєстроване відповідно до законодавства іноземної держави (території) без створення юридичної особи, яке відповідно до законодавства та/або документів, що регулюють її діяльність (особистого закону), має право здійснювати діяльність, спрямовану на отримання доходу (прибутку) в інтересах своїх учасників, партнерів, засновників, довірительів або інших вигодоотримувачів.

Утворення без статусу юридичної особи можуть включати, зокрема, але не виключно, партнерства, трасти, фонди, інші установи та організації, створені на підставі правочину або закону іноземної держави (території). До утворень без статусу юридичної особи прирівнюються особи - нерезиденти, організаційно-правова форма яких включена до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України відповідно до п.п. «г» п.п. 39.2.1.1 п.п. 39.2.1 п. 39.2 ст. 39 Кодексу, які відповідно до особистого закону не є юридичними особами.

Підпунктом 392.1.2 п. 392.1 ст.392 Кодексу визначено, що з урахуванням положень цієї статті контролюючою особою є фізична особа або юридична особа – резиденти України, що є прямими або опосередкованими власниками (контролерами) контрольованої іноземної компанії.

Зокрема, іноземна компанія визнається контрольованою іноземною компанією, якщо фізична особа - резидент України або юридична особа - резидент України:

а) володіє часткою в іноземній юридичній особі у розмірі більше ніж 50 відсотків, або

б) володіє часткою в іноземній юридичній особі у розмірі більше ніж 10 відсотків, за умови що декілька фізичних осіб - резидентів України та/або юридичних осіб - резидентів України володіють частками в іноземній юридичній особі, розмір яких у сукупності становить 50 і більше відсотків, або

в) окремо або разом з іншими резидентами України - пов'язаними особами здійснює фактичний контроль над іноземною юридичною особою.

Підпункт «б» п.п. 392.1.2 п. 392.1 ст. 392 Кодексу для 2022 - 2023 звітних (податкових) років застосовується в такій редакції:

«б) володіє часткою в іноземній юридичній особі у розмірі 25 і більше відсотків за умови, що декілька фізичних осіб - резидентів України та/або юридичних осіб - резидентів України володіють частками в іноземній юридичній особі, розмір яких у сукупності становить 50 і більше відсотків, або» (п. 54 підрозд. 10 розд.

XX Кодексу).

Відповідно до п.п. 14.1.49 п. 14.1 ст. 14 Кодексу дивіденди - платіж, що здійснюється юридичною особою, в тому числі емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів, на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку.

Для цілей оподаткування до дивідендів прирівнюються також:

платіж у грошовій чи негрошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника (учасників) у зв'язку з розподілом чистого прибутку (його частини);

суми доходів у вигляді платежів за цінні папери (корпоративні права), що виплачуються на користь нерезидента, зазначеного в підпунктах «а», «в», «г» п.п. 39.2.1.1 п. 39.2.1 п. 39.2 ст. 39 Кодексу, у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу «вितягнутої руки»;

вартість товарів (робіт, послуг), крім цінних паперів та деривативів), що придбаваються у нерезидента, зазначеного в підпунктах «а», «в», «г» п.п. 39.2.1.1 п.п. 39.2.1 п. 39.2 ст. 39 Кодексу, у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу «вितягнутої руки»;

сума зниження вартості товарів (робіт, послуг), які продаються нерезиденту, зазначеному в підпунктах «а», «в», «г» п.п. 39.2.1.1 п.п. 39.2.1 п. 39.2 ст. 39 Кодексу, у контрольованих операціях порівняно із сумою, яка відповідає принципу «витягнутої руки»;

виплата в грошовій або негрошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника - нерезидента України у зв'язку зі зменшенням статутного капіталу, викупом юридичною особою корпоративних прав у власному статутному капіталі, виходом учасника зі складу господарського товариства або іншої аналогічної операції між юридичною особою та її учасником, у розмірі, що призводить до зменшення нерозподіленого прибутку юридичної особи.

Отже, платіж, що здійснюється юридичною особою (в розумінні п.п. 392.1.1 п. 392.1 ст. 392 Кодексу), в тому числі емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів, на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку; платіж у грошовій чи негрошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника (учасників) у зв'язку з розподілом чистого прибутку (його частини) вважаються дивідендами.

Щодо питання 2

Платником податку щодо прибутку контрольованої іноземної компанії є контролююча особа (п.п. 39 2.2.1 п. 392.2 ст. 392 Кодексу).

Пунктом 392.2 ст. 392 Кодексу визначено особливості оподаткування прибутку контрольованої іноземної компанії.

Так, об'єктом оподаткування для податку на доходи фізичних осіб (податку на прибуток підприємств) контролюючої особи є частина скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії, пропорційна частці, якою володіє або яку контролює така фізична (юридична) особа на останній день відповідного звітного періоду, щодо якого розраховується скоригований прибуток контрольованої іноземної компанії, що обчислюється відповідно до правил, визначених цією статтею.

При цьому, норми ст.39 2 Кодексу передбачають перелік умов, у разі дотримання яких скоригований прибуток контрольованої іноземної компанії не включається до бази оподаткування контролера.

Порядок обчислення скоригованого прибутку КІК, що оподатковується в Україні, визначено п. 392.3 ст.392 Кодексу.

Так, згідно з п.п. 392.3.1 п. 392.3 ст.392 Кодексу для цілей цієї статті скоригованим прибутком контрольованої іноземної компанії визнається прибуток контрольованої іноземної компанії до оподаткування відповідно до даних її неконсолідованої фінансової звітності, складеної за звітний календарний рік (якщо звітний рік не відповідає календарному року – за періоди, що закінчуються у відповідному календарному році) відповідно до стандартів бухгалтерського обліку, що застосовуються контрольованою іноземною компанією, та строків для підготовки такої звітності у відповідній іноземній юрисдикції.

Скоригований прибуток КІК, розрахований відповідно до ст.392 Кодексу, оподатковується за ставкою, встановленою п. 136.1 ст.136 Кодексу, тобто за базовою (основною) ставкою податку 18 %. Такий об'єкт оподаткування визначається окремо від об'єктів оподаткування, визначених п.п.134.1.1 – 134.1.6 п. 134.1 ст.134 Кодексу (п.п. 134.1.7 п. 134.1 ст.134 Кодексу), але у складі податкової декларації з податку на прибуток підприємств.

Відповідно до п. 137.9 ст.137 Кодексу (в редакції з 01.01.2022) сума податку на прибуток підприємств, що підлягає сплаті до бюджету контролюючою особою із прибутку контрольованої іноземної компанії, зменшується на суму корпоративного податку або аналогічного податку, що стягується згідно із законодавством іноземних держав, фактично сплаченого контрольованою іноземною компанією, включаючи податки, утримані у джерела виплати із суми доходу, отриманого контрольованою іноземною компанією. Сума, на яку може бути зменшений податок на прибуток підприємства, визначається як загальна сума податку, що фактично сплачена контрольованою іноземною компанією за результатами відповідного податкового (звітного) періоду, пропорційна частці контролюючої особи в такій контрольованій іноземній компанії, відображений у звіті про контрольовані іноземні компанії.

Сума зменшення податку на прибуток підприємств не може перевищувати суму податкового зобов'язання юридичної особи щодо прибутку такої контрольованої іноземної компанії.

Крім того, відповідно до п.п. 140.4.2 п. 140.4 ст.140 Кодексу з метою уникнення подвійного оподаткування на рівні контролюючої особи фінансовий результат до оподаткування буде зменшуватись на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, що підлягає виплаті на його користь від контрольованої іноземної компанії в межах, що не перевищує суму, на яку збільшувався об'єкт оподаткування відповідно до п.п. 134.1.7 п. 134.1 ст.134 Кодексу.

Норми цього підпункту застосовуються за результатами податкового (звітного) року.

Також, абзацом третім п.п. 140.4.2 п. 140.4 ст.140 Кодексу визначено, що у разі якщо платник податку зобов'язаний зменшити фінансовий результат до оподаткування на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, зазначених у

цьому підпункті, а також відповідно до положень п.п. 140.4.3 цього пункту, коригування відповідно до положень цього підпункту не здійснюється.

При цьому, відповідно до п.п. 140.4.3 п. 140.3 ст. 140 Кодексу фінансовий результат до оподаткування зменшується на суму нарахованих доходів від участі в капіталі нерезидентів (у тому числі контрольованих іноземних компаній) та на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, що підлягають виплаті на його користь від такого нерезидента, за умови, що доля участі в капіталі нерезидента становить щонайменше 10 відсотків протягом календарного року та такий нерезидент не входить до переліку держав (територій), визначених відповідно до п.п. 39.2.1.2 п.п. 39.2.1 п. 39.2 ст. 39 Кодексу (крім держав (територій), з якими є чинні міжнародні договори України про уникнення подвійного оподаткування доходів).

Отже, контролююча особа КІК при розрахунку об'єкта оподаткування податком на прибуток не враховує доходи у вигляді дивідендів в межах суми скоригованого прибутку КІК на яку збільшувався об'єкт оподаткування відповідно до п.п. 134.1.7 п. 134.1 ст.134 Кодексу. У разі ж, якщо сума дивідендів від КІК перевищує суму скоригованого прибутку КІК, то сума такого перевищення підлягає оподаткуванню податком на прибуток підприємств у складі доходу контролюючої особи.

Відповідно до п.п. 392.4.1 п. 392.4 ст.392 Кодексу скоригований прибуток контрольованої іноземної компанії не підлягає включенню до загального оподатковуваного доходу, не є об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств контролюючої особи у разі додержання таких умов:

- а) між Україною та іноземною юрисдикцією місцезнаходження (реєстрації) контрольованої іноземної компанії є чинний договір про уникнення подвійного оподаткування або про обмін податковою інформацією та

- б) виконується будь-яка з таких умов:

контрольована іноземна компанія фактично сплачує податок на прибуток за ефективною ставкою, що є не меншою за базову (основну) ставку податку на прибуток підприємств в Україні, визначену пунктом 136.1 статті 136 цього Кодексу, або є меншою за таку ставку не більше ніж на п'ять відсоткових пунктів, або

частка пасивних доходів контрольованої іноземної компанії становить не більше 50 відсотків загальної суми доходів контрольованої іноземної компанії із всіх джерел.

Отже, однією з обов'язкових умов щодо невиключення скоригованого прибутку КІК до бази оподаткування контролюючої особи є наявність між Україною та юрисдикцією КІК чинного договору про уникнення подвійного оподаткування або про обмін податковою інформацією.

Водночас зазначаємо, що положеннями Конвенції між Урядом України і Урядом Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії про усунення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на доход і на приріст вартості майна, із змінами, внесеними відповідним Протоколом, який ратифіковано Законом України від 30 жовтня 2019 року № 244-IX і набрав чинності 05.12.2019, передбачено:

«1. Ця Конвенція буде застосовуватись до осіб, які є резидентами однієї або обох Договірних Держав.

2. Для цілей цієї Конвенції, доходи або прибуток, отримані суб'єктом господарювання або по домовленості, які розглядаються як повністю або частково фінансово прозорі відповідно до податкового законодавства будь-якої з Договірних Держав, вважаються доходами або прибутками резидента Договірної Держави, але тільки в межах доходу або прибутку, який розглядається для цілей оподаткування цією Державою, як дохід або прибуток резидента цієї Держави.

3. Ця Конвенція не стосується оподаткування своїх резидентів Договірною Державою за винятком переваг, наданих відповідно до п. 2 ст. 9 та статей 19, 20, 22, 25 та 26 та 28».

Крім того, відповідно до п. 1 ст. 9 «Асоційовані підприємства» Конвенції «коли:

(а) підприємство Договірної Держави прямо або посередньо бере участь у керівництві, контролі або капіталі підприємства другої Договірної Держави; або

(б) одні й ті ж особи прямо або посередньо беруть участь у керівництві, контролі або капіталі підприємства однієї Договірної Держави і підприємства другої Договірної Держави; і в кожному випадку між двома підприємствами в їх комерційних та фінансових взаємовідносинах створюються або встановлюються умови, відмінні від тих, які мали б місце між двома незалежними підприємствами, тоді будь-який прибуток, що міг би бути нарахований одному з них, але з причин наявності цих умов не був йому нарахований, може бути включений Договірною Державою до прибутку цього підприємства і, відповідно, оподаткований».

Отже, якщо юридична особа - резидент України, що є учасником (керівником, контролюючою особою) іноземного партнерства - утворення без статусу юридичної особи, зареєстрованого у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії, яке відповідно до податкового законодавства цієї держави є повністю або частково «фінансово прозорим» (тобто не оподатковується), отримує від такого партнерства доходи (прибуток), у тому числі у вигляді дивідендів, до таких доходів (прибутку) положення Конвенції не застосовуються, оскільки вони підлягають оподаткуванню лише в країні резиденції їх одержувача – в Україні, за правилами, встановленими українським податковим законодавством, тобто Кодексом.

Також, відповідно п.п. 392.4.2 п. 392.4 ст. 392 Кодексу незалежно від виконання умов, передбачених п.п. 392.4.1 п. 392.4 цієї статті, скоригований прибуток контрольованої іноземної компанії не підлягає включенню до загального оподатковуваного доходу, не є об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств контролюючої особи у разі, якщо виконується будь-яка з таких умов:

загальний сукупний дохід усіх контрольованих іноземних компаній однієї контролюючої особи із всіх джерел за даними фінансової звітності не перевищує еквівалент 2 мільйони євро на кінець звітного періоду (п.п. 392.4.2.1 п.п. 392.4.2 п. 392 ст. 392 Кодексу);

контрольована іноземна компанія є публічною компанією, акції (частки) якої перебувають в обігу на визнаній фондовій біржі. Перелік бірж та вимоги до

визнання акцій (часток) публічних компаній такими, що перебувають в обігу на зазначеній фондовій біржі, встановлюються Кабінетом Міністрів України (п.п. 392.4.2.2 п.п. 392..4.2 п. 392 ст. 392 Кодексу).

Таке звільнення поширюється на всі контрольовані іноземні компанії, включені до консолідованої фінансової звітності такої публічної контрольованої іноземної компанії, а також на інші іноземні компанії, пов'язані з публічною контрольованою іноземною компанією в частині дивідендів, які походять від такої публічної контрольованої іноземної компанії.

У разі якщо контрольована іноземна компанія, на яку поширюється таке звільнення, виплачує дивіденди на користь контрольованої іноземної компанії, яка не є публічною компанією, такі дивіденди враховуються при розрахунку скоригованого прибутку такої контрольованої іноземної компанії на загальних підставах;

контрольована іноземна компанія є організацією, яка відповідно до законодавства відповідної іноземної юрисдикції здійснює благодійну діяльність та не розподіляє доходи на користь її засновників (учасників) (п.п. 392.4.2.3 п.п. 392..4.2 п. 392 ст. 392 Кодексу).

Відповідно до п.п. 392.4.3 п. 392.4 ст.392 Кодексу у разі якщо прибуток контрольованої іноземної компанії звільняється від оподаткування відповідно до положень цього пункту, контролююча особа звільняється від обов'язку розраховувати скоригований прибуток контрольованої іноземної компанії відповідно до положень підпункту 39 2.3.2 цього Кодексу.

При цьому, контролююча особа має право добровільно відмовитися від звільнення від оподаткування прибутку контрольованої іноземної компанії відповідно до положень п.п. 392.4.1 або п.п. 392.4.2 Кодексу та прийняти рішення про оподаткування прибутку контрольованої іноземної компанії шляхом подання відповідної заяви у довільній формі одночасно з поданням звіту про контрольовані іноземні компанії (п.п. 392.4.4 п. 392.4 ст.392 Кодексу).

Звертаємо увагу, що кожний конкретний випадок щодо кваліфікації податкових взаємовідносин з Партнерством потребує комплексного аналізу фактичних обставин здійснення таких операцій.

Щодо питань коригування фінансового результату до оподаткування при наданні безповоротної фінансової допомоги підприємству-резиденту України, який не є пов'язаною особою

(Індивідуальна податкова консультація 27.01.2023 № 185/ІПК/99-00-21-02-02-06)

Державна податкова служба України за результатами розгляду звернення щодо питань коригування фінансового результату до оподаткування при наданні безповоротної фінансової допомоги підприємству-резиденту України, який не є пов'язаною особою та, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України, в межах компетенції повідомляє.

У своєму зверненні платник податків запитує:

1. Яким чином коригується фінансовий результат ТОВ звітного (податкового) періоду, якщо, яке є платником податку на прибуток підприємств на загальних підставах і визначає об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці, визначені відповідно до розділу III Кодексу, надало у такому звітному (податковому) періоді безповоротну фінансову допомогу іншому платнику податку на прибуток підприємств на загальних підставах, який не є пов'язаною особою ТОВ (не відповідає жодному з критеріїв пов'язаності) відповідно до п.п. 14.1.159 п. 14.1 ст. 14 Кодексу?

2. Чи передбачено застосування ознаки розумної економічної причини (ділової мети) до операцій з надання безповоротної фінансової допомоги ТОВ, яке є платником податку на прибуток підприємств на загальних підставах і визначає об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці, визначені відповідно до розділу III Кодексу, іншим платникам податку на прибуток на загальних підставах?

Щодо питання 1

Підпунктом 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 Кодексу встановлено, що фінансова допомога – це фінансова допомога, надана на безповоротній або поворотній основі.

Відповідно до п.п. 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 Кодексу безповоротна фінансова допомога – це:

сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів;

сума безнадійної заборгованості, відшкодована кредитором позичальником після списання такої безнадійної заборгованості;

сума заборгованості одного платника податків перед іншим платником податків, що не стягнута після закінчення строку позовної давності;

основна сума кредиту або депозиту, що надані платнику податків без встановлення строків повернення такої основної суми, за винятком кредитів, наданих під безстрокові облігації, та депозитів до запитання у банківських установах, а також сума процентів, нарахованих на таку основну суму, але не сплачених (списаних).

Відповідно до п.п. 134.1.1 п. 134. ст. 134 Кодексу об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені відповідними положеннями цього Кодексу.

Абзацом першим п.п. 140.5.10 п. 140.5 ст. 140 Кодексу встановлено, що фінансовий результат податкового (звітного) періоду збільшується на суму перерахованої безповоротної фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг) особам, що не є платниками податку (крім фізичних осіб, які є платниками податку на доходи фізичних осіб), платникам податку, які є

пов'язаними особами (у разі якщо отримувачем фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг) задекларовано від'ємне значення об'єкта оподаткування за податковий (звітний) рік, що передуює року, в якому отримано таку безповоротну фінансову допомогу (безоплатно надані товари, роботи, послуги), за умови що така допомога була врахована у складі витрат при визначенні фінансового результату до оподаткування), та платникам податку, які оподатковуються за ставкою 0 відсотків відповідно до п. 44 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» цього Кодексу, крім безповоротної фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг), перерахованої неприбутковим організаціям, внесеним до Реєстру неприбуткових установ та організацій на дату такого перерахування коштів, передачі товарів, робіт, послуг, для яких застосовується положення п.п. 140.5.9 п. 140.5 ст. 140 Кодексу.

Діючими положеннями Кодексу не передбачено коригування фінансового результату до оподаткування на суму безповоротної фінансової допомоги, наданої іншому платнику податку на прибуток на загальних підставах, який не є пов'язаною особою, якою задекларовано від'ємне значення об'єкта оподаткування за попередній податковий (звітний) рік та не оподатковується за ставкою 0 відсотків відповідно до п. 44 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу. Такі операції відображаються згідно з правилами бухгалтерського обліку.

Регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (частина друга ст. 6 Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

Щодо питання 2

Відповідно до п.п. 14.1.231 п. 14.1 ст. 14 Кодексу розумна економічна причина (ділова мета) – причина, яка може бути наявна лише за умови, що платник податків має намір одержати економічний ефект у результаті господарської діяльності.

Економічний ефект, зокрема, але не виключно, передбачає приріст (збереження) активів платника податків та/або їх вартості, а так само створення умов для такого приросту (збереження) в майбутньому.

Для цілей оподаткування вважається, що операція здійснена з нерезидентами, не має розумної економічної причини (ділової мети), якщо: головною ціллю або однією з головних цілей операції є несплата (неповна сплата) суми податків та/або зменшення обсягу оподатковуваного прибутку платника податків;

у зіставних умовах особа не була б готова придбати (продати) такі товари, роботи (послуги), нематеріальні активи, інші предмети господарських операцій, відмінні від товарів, у непов'язаних осіб.

Цей підпункт застосовується для цілей ст. 39 Кодексу, в тому числі при доведенні обставин, що свідчать про відсутність ділової мети, у випадках, визначених п. 140.5 ст. 140 Кодексу, які передбачають застосування положень ст. 39 Кодексу. Кодексом з метою оподаткування податком на прибуток підприємств не передбачено застосування ознаки розумної економічної причини (ділової мети), в операціях з резидентами, які не передбачають застосування відповідних положень ст. 39 Кодексу.

Відповідно до п. 528 підрозділу 10 «Інші перехідні положення» розділу XX Кодексу тимчасово, на період по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), зупиняється перебіг строків, встановлених, зокрема, статтями 52 і 53 цього Кодексу щодо надання контролюючими органами індивідуальних податкових консультацій в письмовій формі.

Згідно з п.п. 69.9 п. 69 підрозділу 10 «Інші перехідні положення» розділу XX Кодексу для платників податків та контролюючих органів тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України, зупиняється перебіг строків, визначених податковим законодавством та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, з урахуванням особливостей, встановлених цим підпунктом.

Щодо коригування фінансового результату до оподаткування на суму збитків, заподіяних державі внаслідок здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, нарахованих органами державної влади

(Індивідуальна податкова консультація)

Державна податкова служба України за результатами розгляду звернення щодо коригування фінансового результату до оподаткування на суму збитків, заподіяних державі внаслідок здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, нарахованих органами державної влади, та, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України, в межах компетенції повідомляє.

Як зазначено у зверненні, Державною екологічною інспекцією було проведено перевірку щодо дотримання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів про що складено акт перевірки, надано припис щодо усунення виявлених порушень.

За результатами перевірки було визначено розмір збитків, заподіяних державі ТОВ внаслідок здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря без відповідного дозволу.

ТОВ не погодилося з результатами перевірки, і тому справа оскаржувалася у судовому порядку.

За результатами судового оскарження Верховний Суд України ухвалив рішення щодо відмови у відкритті касаційного провадження за скаргою ТОВ.

Відповідна ухвала підписана «», набрала законної сили з моменту її підписання та оскарженню не підлягає.

Платник податків просить надати індивідуальну податкову консультацію з наступного питання:

Чи потрібно збільшувати фінансовий результат до оподаткування за 2022 рік на суму збитків, заподіяних державі внаслідок здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, нарахованих Державною екологічною інспекцією за результатами перевірки?

Органи державної влади – це ланка (елемент) механізму держави, що бере участь у виконанні функцій держави й наділений при цьому владними повноваженнями.

До системи центральних органів виконавчої влади України входять міністерства, державні комітети (державні служби) та центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом. Центральні органи виконавчої влади можуть мати свої територіальні органи, що утворюються, реорганізуються і ліквідуються в порядку, встановленому законодавством.

Відповідно до Положення про Державну екологічну інспекцію України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 № 275 Державна екологічна інспекція України (Держекоінспекція) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів і який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Згідно з п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 Кодексу об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені відповідними положеннями цього Кодексу.

Відповідно до п.п. 140.5.11 п. 140.5 ст. 140 Кодексу фінансовий результат податкового (звітного) періоду збільшується на суму витрат від визнаних штрафів, пені, неустойок, відшкодування збитків, компенсації недержаного доходу (упущеної вигоди), нарахованих відповідно до цивільного законодавства та цивільно-правових договорів, у тому числі у сфері зовнішньоекономічної діяльності, на користь осіб, які не є платниками податку (крім фізичних осіб, які є платниками податку на доходи фізичних осіб), та на користь платників податку, які оподатковуються за ставкою 0 відсотків відповідно до пункту 44 підрозділу 4 розділу XX "Перехідні положення" цього Кодексу, а також на суму штрафів, пені, нарахованих контролюючими органами та іншими органами державної влади за порушення вимог законодавства.

Отже, фінансовий результат податкового (звітного) періоду збільшується на суму витрат на відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок здійснення

викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, нарахованих органами державної влади за порушення вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Відповідно до п. 52⁸ підрозділу 10 «Інші перехідні положення» розділу XX Кодексу тимчасово, на період по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), зупиняється перебіг строків, встановлених, зокрема, статтями 52 і 53 цього Кодексу щодо надання контролюючими органами індивідуальних податкових консультацій в письмовій формі.

Згідно з п.п. 69.9 п. 69 підрозділу 10 «Інші перехідні положення» розділу XX Кодексу для платників податків та контролюючих органів тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України, зупиняється перебіг строків, визначених податковим законодавством та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, з урахуванням особливостей, встановлених цим підпунктом.

Щодо коригування фінансового результату до оподаткування при наданні поворотної фінансової допомоги та її прощення.

(Індивідуальна податкова консультація 27.01.2023 № 184/ІПК/99-00-21-02-02-06)

Державна податкова служба України за результатами розгляду звернення щодо коригування фінансового результату до оподаткування при наданні поворотної фінансової допомоги та її прощення та, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України, в межах компетенції повідомляє.

Як зазначено у зверненні, ТОВ є платником податку на прибуток підприємств на загальних підставах і визначає об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці, визначені відповідно до розділу III Кодексу.

В 2017 році ТОВ надано безвідсоткову поворотну фінансову допомогу іншому платнику податку на прибуток підприємств на загальних підставах (боржнику). У звітному податковому періоді (році) між ТОВ і боржником планується укладення договору прощення боргу.

Платник податків просить надати індивідуальну податкову консультацію з наступного питання:

Яким чином коригується фінансовий результат ТОВ звітного (податкового) періоду, якщо ТОВ, яке є платником податку на прибуток підприємств на загальних підставах і визначає об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці, визначені відповідно до розділу III Кодексу, надало у минулому звітному (податковому) періоді поворотну фінансову допомогу іншому платнику податку на прибуток підприємств на загальних підставах, а в поточному звітному (податковому) періоді пробачило такому платнику податку на прибуток борг за

наданою у минулому звітному (податковому) періоді поворотною фінансовою допомогою, уклавши з таким платником податку на прибуток підприємств договір прощення боргу?

Відповідно до частини першої ст. 605 Цивільного кодексу України зобов'язання припиняється внаслідок звільнення (прощення боргу) кредитором боржника від його обов'язків, якщо це не порушує прав третіх осіб щодо майна кредитора.

Сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов'язковою до повернення вважається поворотною фінансовою допомогою (абзац сьомий п.п. 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 Кодексу).

Безповоротною фінансовою допомогою з ціллю оподаткування визнається, зокрема, сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів (п.п. 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 Кодексу).

Отже, якщо отримувачем поворотної фінансової допомоги така допомога не була повернута, а її надавачем – платником податку на прибуток прийнято рішення про її прощення, така поворотна фінансова допомога набуває статусу безповоротної.

Відповідно до п. п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 Кодексу об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені відповідними положеннями цього Кодексу.

Різниці, які виникають при здійсненні фінансових операцій, визначаються згідно з вимогами ст. 140 Кодексу.

Згідно з п.п. 140.5.10 п. 140.5 ст. 140 Кодексу фінансовий результат податкового (звітного) періоду збільшується на суму перерахованої безповоротної фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг) особам, що не є платниками податку (крім фізичних осіб, які є платниками податку на доходи фізичних осіб), платникам податку, які є пов'язаними особами (у разі якщо отримувачем фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг) задекларовано від'ємне значення об'єкта оподаткування за податковий (звітний) рік, що передує року, в якому отримано таку безповоротну фінансову допомогу (безоплатно надані товари, роботи, послуги), за умови що така допомога була врахована у складі витрат при визначенні фінансового результату до оподаткування), та платникам податку, які оподатковуються за ставкою 0 відсотків відповідно до пункту 44 підрозділу 4 розділу XX "Перехідні положення" цього Кодексу, крім безповоротної фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг), перерахованої неприбутковим організаціям, внесеним до Реєстру неприбуткових установ та організацій на дату такого перерахування

коштів, передачі товарів, робіт, послуг, для яких застосовується положення підпункту 140.5.9 цього пункту.

Кодексом не передбачено різниць для коригування фінансового результату до оподаткування за операціями з надання фінансової допомоги на поворотній основі.

Такі операції відображаються згідно з правилами бухгалтерського обліку при формуванні фінансового результату до оподаткування.

Водночас, якщо поворотна фінансова допомога не була повернута та надавачем такої допомоги - платником податку на прибуток прийнято рішення про її прощення, така поворотна допомога набуває статусу безповоротної, і на суму прощеної допомоги фінансовий результат до оподаткування відповідно до вимог п.п. 140.5.10 п. 140.5 ст. 140 Кодексу підлягає збільшенню у звітному періоді, коли прийнято рішення про таке прощення.

Відповідно до п. 52⁸ підрозділу 10 «Інші перехідні положення» розділу XX Кодексу тимчасово, на період по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), зупиняється перебіг строків, встановлених, зокрема, статтями 52 і 53 цього Кодексу щодо надання контролюючими органами індивідуальних податкових консультацій в письмовій формі.

Згідно з п.п. 69.9 п. 69 підрозділу 10 «Інші перехідні положення» розділу XX Кодексу для платників податків та контролюючих органів тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України, зупиняється перебіг строків, визначених податковим законодавством та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, з урахуванням особливостей, встановлених цим підпунктом.



Адреса веб-сайту АППУ

www.appu.org.ua

Адреса: 04119, м. Київ, вул. Юрія Ілленка, 83-Д

info-appu@ukr.net

